

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om jagt og vildtforvaltning

(Adgang til at indføre arealkrav for jagt og til etablering af hjortevildtforvaltningsområder m.v.)

§ 1

I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 265 af 21. marts 2019, som ændret ved lov nr. 126 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. Fodnoten til *lovens titel* affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1010/EU af 5. juni 2019, EU-Tidende 2019, nr. L 170, side 115, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1010/EU af 5. juni 2019, EU-Tidende 2019, nr. L 170, side 115.«

2. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Miljøministeren kan fastsætte regler, der sætter en antalsmæssig begrænsning for, hvor mange kron- og dåhjorte større end spidshjort, der må nedlægges pr. ejendom pr. jagtsæson (arealkrav). Den antalsmæssige begrænsning fastsættes i forhold til arealstørrelsen på de enkelte ejendomme. Ministeren kan herunder fastsætte regler om pligt til underretning af nye ejere og jagtlejere m.v. om antal nedlagte dyr i forbindelse med ejerskifte, overdragelse af jagtretten på en ejendom eller lign.

§ 4 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder for kronvildt eller dåvildt, der vedrører afskydning af hjorte, hunner eller kalve. Ministeren kan herunder fastsætte regler om følgende:

- 1) Rammer og vilkår for hjortevildtforvaltningsområder, herunder for forsøgsordninger.
- 2) Registrering af hjortevildtforvaltningsområder.
- 3) Fravigelse af § 4 eller af regler fastsat i medfør af § 3, § 4, stk. 2, eller § 4 a for de pågældende områder.
- 4) Ansøgning om etablering af et hjortevildtforvaltningsområde.
- 5) Forudgående underretning af nye ejere og jagtlejere m.v. om en ejendoms deltagelse i et hjortevildtforvaltningsområde.«

3. I § 49, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan herunder fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser efter regler udstedt i medfør af loven truffet af en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder, herunder om at afgørelserne ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.«

4. § 52 c, stk. 1, affattes således:
 »Miljøministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov, af regler udstedt i medfør af denne lov eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal foregå digitalt.«
5. I § 52 c indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:
 »Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.«
- Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.
6. I § 52 c, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »betalinger« til: »opkrævninger og indbetalinger«, og efter »lovens regler« indsættes: »eller regler udstedt i medfør heraf«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Bemærkninger til lovforslaget

1	Indledning	3
2	Lovforslagets hovedpunkter.....	4
2.1	Arealkrav	4
2.1.1	Gældende ret	4
2.1.2	Vildtforvaltningsrådets indstilling.....	6
2.1.3	Miljøministeriets vurdering	7
2.1.4	Den foreslåede ordning	9
2.2	Hjortevildtforvaltningsområder	10
2.2.1	Gældende ret	10
2.2.2	Vildtforvaltningsrådets indstilling.....	10
2.2.3	Miljøministeriets overvejelser	11
2.2.4	Den foreslåede ordning	11
2.3	Digital kommunikation m.v.	13
2.3.1	Gældende ret	13
2.3.2	Miljøministeriets overvejelser	13
2.3.3	Den foreslåede ordning	14
3	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.....	15
3.1	Arealkrav og hjortevildtforvaltningsområder	15
3.2	Digital kommunikation m.v.	17
4	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	17
5	Administrative konsekvenser for borgerne	19

6	Klimamæssige konsekvenser	19
7	Miljø- og naturmæssige konsekvenser	19
9	Hørte myndigheder og organisationer m.v.	20
8	Sammenfattende skema	20

Almindelige bemærkninger

1 Indledning

Formålet med lovforslaget er at styrke indsatsen for bestandene af kron- og dåvildt ved at indføre nye virkemidler, som dels vil kunne begrænse jagtudøvelsen på større kron- og dåhjorte (hanner), dels vil kunne fremme en bedre forvaltning af kron- og dåvildt generelt.

I henhold til § 1 i lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 265 af 21. marts 2019 som ændret ved lov nr. 126 af 30. januar 2021 (herefter benævnt jagt- og vildtforvaltningsloven) er lovens formål at sikre arts- og individrige vildtbestande og skabe grundlag for en bæredygtig forvaltning heraf. Dette skal bl.a. nås ved at regulere jagten, således at den sker efter økologiske og etiske principper og under varetagelse af hensynet til beskyttelse af vildtet, især af sjældne og truede arter. Den retlige regulering af jagtudøvelsens omfang sker i dag fortrinsvis indirekte ved fastsættelse af jagttider, herunder jagtforbud, for de enkelte vildtarter. Udøvelsen af jagten er herudover baseret på overholdelse af ikkejuridisk bindende jagtetiske regler, herunder for kron- og dåvildt, udarbejdet af blandt andet Vildtforvaltningsrådet.

Det foreslås, at miljøministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler, der sætter en antalsmæssig begrænsning for, hvor mange kron- og dåhjorte, der må nedlægges på en ejendom pr. jagtsæson (såkaldt arealkrav). Det foreslås, at den antalsmæssige begrænsning fastsættes i forhold til de enkelte ejendommers størrelse. Herved vil miljøministeren få et virkemiddel af mindre indgribende karakter end fastsættelse af regler om enten meget korte jagttider eller et egentligt jagtforbud i form af ophævelse af jagttiden for kron- og dåhjorte større end spidshjorte. Forslaget skal bidrage til gennem en begrænsning af afskydningen af kron- og dåhjorte større end spidshjort at sikre en mere bæredygtig jagt på kron- og dåhjorte, der blandt andet understøtter en balanceret alders- og kønsfordeling inden for kron- og dåvildt, der aktuelt opfattes som værende i ubalance med kun meget få ældre hanner. Det forventes, at miljøministeren vil udnytte den foreslåede bemyndigelse i overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådets indstillede model.

Baggrunden for dette forslag er, at Vildtforvaltningsrådet, der er rådgivende organ for miljøministeren i spørgsmål om jagt og vildtforvaltning, vurderer, at der skydes for mange hjorte (hanner) og for få hunner og kalve. Dette bevirker, at andelen af hjorte og i særdeleshed ældre kronhjorte og dåhjorte - der på grund af deres gevirer er et eftertragtet mål for mange jægere - i bestandene er for lille. Den naturlige selektion mod stærke dyr hæmmes herved, ligesom den manglende afskydning af hunner og kalve resulterer i kraftigt voksende bestande, der øger omfanget af skader på mark og i skov.

Et flertal på seks ud af syv organisationer i Vildtforvaltningsrådet har derfor anbefalet miljøministeren, at der indføres landsdækkende arealkrav, der begrænser jagten på kron- og dåhjorte større end spidshjort. Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening, Dyrenes Beskyttelse og Friluftsrådet er således for arealkravet, hvorimod Danmarks Jægerforbund ikke bakker op om et arealkrav.

Vildtforvaltningsrådets flertal har indstillet en model til ministeren for, hvordan arealkrav vil kunne implementeres og administreres i praksis. Modellen tilgodeser blandt andet ønske om, at også små lodsejere

med ejendomme på 100 ha eller mindre får mulighed for at nedlægge én kronhjort og mindst én dåhjort større end spidshjort.

Vildtforvaltningsrådet vurderer endvidere, at et arealkrav alene ikke vil kunne indfri målsætningen om en bæredygtig forvaltning af kron- og dåvildt. Det skyldes, at hjortevildt forvaltes optimalt på bestandsniveau, hvilket ofte omfatter adskillige tusinde hektar og strækker sig over flere ejendomme. Et enigt Vildtforvaltningsråd har derfor indstillet til miljøministeren, at der indføres forsøg med såkaldte hjortevildtforvaltningsområder med henblik på at opnå konkret erfaring med disse, inden de eventuelt implementeres fuldt ud.

Ved hjortevildtforvaltningsområder forstås områder, hvor en gruppe lodsejere, der tilsammen ejer et større sammenhængende område, indgår i et samarbejde på tværs af deres ejendomme om forvaltningen af kron- eller dåvildt inden for dette område, herunder om afskydningen af såvel hjorte som hunner og kalve.

Det foreslås derfor, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder med henblik på at opnå en bæredygtig forvaltning som alternativ til regler om arealkrav eller som alternativ eller supplement til regler om jagttider for det pågældende område. Det er hensigten, at miljøministeren i første omgang vil fastsætte regler om krav til etablering af forsøgsområder.

Det forventes, at miljøministeren vil fastsætte regler om, at der som led i en tilladelse til at etablere et hjortevildtforvaltningsområde, herunder som forsøgsordning, vil kunne fastsættes vilkår om begrænset jagt på kron- eller dåhjorte større end spidshjorte, kunne ske fravigelse af arealkravet og gives tilladelse til en anden jagttid for det hjortevildt, der er omfattet af ordningen, end den, der følger af de almindelige generelle og lokale jagttider.

Vurderer miljøministeren efter en evaluering af forsøg med hjortevildtforvaltningsområder og på baggrund af en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet, at der er basis for etablering af en permanent hjortevildtforvaltningsordning, kan ministeren i henhold til den foreslåede bemyndigelse fastsætte regler herom.

Endvidere foreslås det med lovforslaget, at bemyndigelsen i jagt- og vildtforvaltningsloven til miljøministeren til at fastsætte regler om digital kommunikation præciseres og udvides, således at det sikres, at der dels kan fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om forhold omfattet af loven, af regler udstedt i medfør af loven og af EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal foregå digitalt, dels kan fastsættes regler om anvendelse af bestemte it-systemer m.v. som led i den digitale kommunikation.

Med lovforslaget foreslås endelig enkelte præciseringer af en af lovens bemyndigelser til miljøministeren til at fastsætte klageregler og af bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at betalinger efter loven skal foregå digitalt.

2 Lovforslagets hovedpunkter

2.1 Arealkrav

2.1.1 Gældende ret

Det fremgår af § 1 i jagt- og vildtforvaltningsloven, at formålet med loven er at sikre arts- og individrige vildtbestande og skabe grundlag for en bæredygtig vildtforvaltning, herunder ved at regulere jagten, således at den sker efter økologiske og etiske principper og under varetagelse af hensynet til beskyttelse af vildtet, især af sjældne og truede arter.

Hovedprincippet i jagt- og vildtforvaltningsloven er, at alt vildt umiddelbart er fredet, medmindre miljøministeren i henhold til lovens § 3, stk. 1 og 2, har fastsat jagttider for de enkelte vildtarter på baggrund af en række nærmere angivne principper, der skal sikre en bæredygtig vildtforvaltning. I henhold til § 3, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler, der udvider, begrænser eller ophæver jagttiden for de enkelte vildtarter inden for nærmere afgrænsede områder. Der skelnes i bekendtgørelsen mellem arterne, herunder fordelt på køn og størrelse. Som artsbetegnelse for hjortevildtet sondres derfor bl.a. mellem hjorte, hunner, spidshjorte (hanner i deres andet leveår) og kalve (hjortevildt i dets første leveår).

Bemyndigelserne i § 3, stk. 2 og 3, i loven er udmøntet ved regler fastsat i bekendtgørelse nr. 974 af 17. juni 2020 om jagttid for visse pattedyr og fugle m.v., der bl.a. fastsætter forskellige jagttider for henholdsvis hjorte, hunner, spidshjorte og kalve af kronvildt og dåvildt. Der er ved bekendtgørelsen fastsat såvel generelle jagttider, jf. bilag 1 i bekendtgørelsen, som lokale jagttider, der fraviger eller ophæver de generelle jagttider inden for nærmere afgrænsede områder, herunder for kron- og dåvildt, jf. henholdsvis bilag 3 og 4.

Det følger af lovens § 13, at ingen må jage, hvor den pågældende ikke har jagtret, medmindre den jagtberettigedes samtykke foreligger. Efter § 14, stk. 1, tilkommer jagtretten på en ejendom ejeren af ejendommen. Det vildt, der færdes på en ejendom, er ikke omfattet af ejendomsretten. Først når et stykke vildt nedlægges på en ejendom, tilhører det ejeren af den pågældende ejendom eller den, der har brugsretten over ejendommen eller en midlertidig brugsret til jagtretten. Ligeledes vil vildt, der er beskudt på egen grund, men faldet på tilgrænsende offentlig vej eller sti, være omfattet af ejendomsretten, jf. i det hele, § 16, stk. 2, og § 17.

Efter lovens § 18, stk. 1, 1. pkt., må der ikke drives jagt på eller fra et sammenhængende areal, der er mindre end 1 ha. Efter § 18, stk. 1, 2. pkt. anses et areal for sammenhængende, uanset at det gennemskæres af vej eller jernbane, når disse lovligt kan krydses til fods. Dog gælder denne begrænsning i jagtretten ikke, hvis der er indgået aftale om, at jagten på et areal udøves sammen med jagten på tilgrænsende arealer, således at det samlede areal overstiger nævnte arealgrænse, jf. § 18, stk. 3.

Efter lovens § 20, stk. 1, må grundejerens jagtret ikke afhændes særskilt eller på anden måde varigt adskilles fra ejendomsretten. Efter § 20, stk. 2, kan ejeren dog overdrage jagtretten til andre for et bestemt tidsrum, der ikke må overstige 30 år ad gangen. I forbindelse med vedtagelsen af den nye jagt- og vildtforvaltningslov i 1992 udarbejdede Vildtforvaltningsrådet en standard for god jagtskik. Standarden indeholdt bl.a. de etiske regler for jagtudøvelse, som ifølge forarbejderne til loven i nogen udstrækning ligger til grund for selve lovens tekst. Standarden indeholdt også en række regler, som angiver retningslinjer for, hvilke moralske forpligtelser jægeren har til bl.a. at udføre vildtpleje og drive en i forhold til vildtet skånsom jagt. Man fandt det imidlertid ikke hensigtsmæssigt at optage sådanne jagtetiske regler direkte som en del af loven eller at udstede en bekendtgørelse herom, jf. bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 599. Overholdelsen af de jagtetiske regler er således af betydning for såvel opnåelsen af lovens formål, som for fortolkningen heraf og af lovens anvendelsesområde.

Vildtforvaltningsrådet er i henhold til lovens § 51 nedsat som rådgivende organ for miljøministeren i spørgsmål om jagt og vildtforvaltning.

I 2004 udarbejdede Danmarks Jægerforbund i samarbejde med Vildtforvaltningsrådet og det daværende Skov- og Naturstyrelsen Generelle jagtetiske regler, der var en delvis sammenskrivning af tidligere versioner af de jagtetiske regler. I 2004 udarbejdede Vildtforvaltningsrådet endvidere De Jagtetiske Regler for Kronvildt. I 2012 udkom De Etiske Regler for Dåvildtjagt. Af de jagtetiske regler for kron- og dåvildtjagt, fremgår bl.a., at afskydningen skal tilrettelægges så bestanden har en naturlig køns- og aldersfordeling, og så jagtudnyttelsen er bæredygtig, herunder at afskydningen står i et rimeligt forhold til terrænets størrelse.

Nye jægere skal dokumentere kendskab til dem de jagtetske principper som betingelse for opnåelse af jagttegn, jf. § 40, stk. 1, nr. 4, i loven.

Samtidig med vedtagelsen af De Jagtetske Regler for Kronvildt blev det besluttet at nedsætte regionale kronvildtarbejdsgrupper, der som en af sine opgaver har at markedsføre de jagtetske regler for kronvildt og at arbejde for, at reglerne bliver efterlevet. I 2007 blev det efter anbefaling fra Vildtforvaltningsrådet besluttet at udvide opgaven for de regionale kronvildtgrupper til også at omfatte dåhvildt, og grupperne benævnes nu hjortevildtgrupper. Samtlige regionale hjortevildtgrupper afreporterer årligt sine aktiviteter til Den Nationale Hjortevildtgruppe, der er nedsat af Vildtforvaltningsrådet til at rådgive Vildtforvaltningsrådet om hjortevildt.

2.1.2 Vildtforvaltningsrådets indstilling

Vildtforvaltningsrådet har med et flertal på 6 ud af 7 organisationer den 3. december 2019 indstillet til miljøministeren, at der indføres et arealkrav, der begrænser jagten på kronhjorte, således at der fastsættes et loft for, hvor mange hjorte større end spidshjort, der må nedlægges pr. jagtsæson pr. ejendom. Den 15. marts 2021 indstillede Vildtforvaltningsrådet en model til miljøministeren for, hvordan arealkrav vil kunne implementeres og administreres i praksis for kron- og dåhvorte. Samtidig indstillede Vildtforvaltningsrådet, at arealkravet ligeledes skulle gælde for jagt på dåhvorte.

Indstillingen fra Vildtforvaltningsrådet afspejler et politisk kompromis i rådet. Bortset fra Danmarks Jægerforbund, som ikke tilsluttede sig indstillingen til ministeren, er der ikke længere opbakning til en fortsættelse af afskydningen med afsæt i jagttidens længde og i frivillige aftaler til at indfri målsætningerne i forvaltningen. Der er ikke opbakning i Vildtforvaltningsrådet til egentlige landsdækkende kvoteordninger, som det kendes fra f.eks. Norge og Sverige. Arealkravet udgør med afsæt i ovenstående en mellemøsning, hvor der introduceres et loft over antallet af hjorte, der kan nedlægges pr. ejendom, dog således at der altid vil kunne nedlægges en kronhjort og en dåhvort større end spidshjort på alle ejendomme større end 1 ha.

Modellen indebærer, at der på en ejendom på 1 ha eller mere må nedlægges én kronhjort større end spidshjort pr. påbegyndt 100 ha og én dåhvort større end spidshjort pr. påbegyndt 50 ha pr. jagtsæson. Dette betyder, at der højst må nedlægges én kronhjort og én dåhvort større end spidshjort på ejendomme på mellem 1 og 50 ha. På ejendomme over 50 ha og op til og med 100 ha, må der højst nedlægges én kronhjort og to dåhvorte større end spidshjort. På ejendomme over 100 ha og op til og med 150 ha, må der højst nedlægges to kronhjorte og tre dåhvorte større end spidshjort og så fremdeles. Modellen tilgodeser et politisk ønske om, at også små jordbesiddere med ejendomme på 100 ha eller mindre får mulighed for at nedlægge én kronhjort og mindst én dåhvort.

Det fremgår af Vildtforvaltningsrådets indstillinger, at baggrunden for indstillingen er, at der i Danmark skydes for mange hjorte og for få hunner og kalve, hvilket bevirker, at andelen af hjorte, særligt ældre hjorte, er for lille i bestanden. Kun få hjorte når at toppe fysisk og størrelsesmæssigt (kulminere), og den naturlige selektion mod stærke dyr hæmmes. Den manglende afskydning af hunner og kalve medfører samtidig kraftigt voksende bestande, som øger omfanget af skader på mark og i skov, hvilket jordbrugserhvervene i egne med store hjortevildtbestande oplever giver betydelige omkostninger.

Det er Vildtforvaltningsrådets forhåbning, at et arealkrav vil indebære, at den nedlæggelse af hjorte større end spidshort, der sker uden hensyntagen til de jagtetske regler, vil hæmmes. Begrænses muligheden for denne form for jagt, er forhåbningen ligeledes, at der skabes et bedre klima for samarbejde om hjorteforvaltningen på tværs af ejendomsskel. Dette er centralt i en konstruktiv forvaltning og et af de centrale principper i de jagtetske regler. En ukritisk afskydning af hjorte på bare nogle enkelte ejendomme kan ødelægge samarbejdet.

Vildtforvaltningsrådet forventer ikke, at et arealkrav alene vil kunne indfri målsætningen om flere ældre hjorte, idet hjortevildt forvaltes optimalt på bestandsniveau, hvilket ofte omfatter adskillige tusinde hektar og strækker sig over flere ejendomme. Vildtforvaltningsrådet vurderer derfor, at et arealkrav bør suppleres med en ordning, der opfordrer til samarbejde på tværs af ejendomme med henblik på at opnå en bæredygtig forvaltning.

Vildtforvaltningsrådets indstillinger er baseret på Den Nationale Hjortevildtgruppes indstillinger til Vildtforvaltningsrådet vedrørende hjortevildtforvaltningen. Det fremgår af Den Nationale Hjortevildtgruppes målsætninger for hjortevildtforvaltning, som Vildtforvaltningsrådet og miljøministeren har tilsluttet sig, at jagten skal udøves i overensstemmelse med de jagtetiske regler, og forvaltningen skal være bæredygtig. Det fremgår endvidere, at kønsforholdet på lokalt niveau skal tilstræbes at være 1:1, at alderssammensætningen af både han-og hundyr på lokalt niveau skal sikre, at der findes individer i alle aldersmæssige udviklingstrin, at bestandene skal spredes til egne, hvor de er ønskede af de respektive regionale grupper, at der skal sikres en bedre geografisk spredning og færre skader på mark og i skov, at befolkningen skal sikres bedre muligheder for at opleve vildtet. Endvidere fremgår det af de artsspecifikke målsætninger, at 5 pct. af forårsbestanden på kronvildt skal være hjorte på mindst 8 år, og at 5 pct. af forårsbestanden på dåvildt skal være hjorte på mindst 6 år.

Mens flertallet i Vildtforvaltningsrådet fastholder nødvendigheden af et arealkrav som det foreslåede, anbefaler et enigt Vildtforvaltningsråd, at der samtidig indføres en model for pilotforsøg med hjortevildtforvaltningsområder og har skitseret en model hertil, der bl.a. baserer sig på frivillig tilslutning. jf. nærmere herom, afsnit 2.2. om hjortevildtforvaltningsområder.

2.1.3 Miljøministeriets vurdering

Frivilligt samarbejde om hjortevildtforvaltning på tværs af ejendomsskel har været forsøgt i næsten 20 år. Rapport nr. 106 fra 2014 fra Aarhus Universitet, Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE), om Bæredygtig krondyrforvaltning har vist, at resultaterne heraf i vid udstrækning er udeblevet for så vidt angår kronvildt. Miljøstyrelsen vurderer, at køns- og aldersfordelingen for dåvildtet i betydeligt omfang afspejler de samme udfordringer som for kronvildtet.

Miljøstyrelsen vurderer i overensstemmelse med flertallet i Vildtforvaltningsrådet, at et arealkrav vil indebære et delvist opgør med den frivillighed, som findes på området i dag, men at denne ikke længere vil kunne stå alene som middel til at nå målsætningerne for då- og kronvildtforvaltningen, herunder ønsket om flere ældre hjorte.

De manglende sikre og detaljerede data for hjortevildtbestandene, herunder for foregående års afskydninger af hjorte, der ikke kan henføres til ejendomsniveau, gør det vanskeligt at måle og forudse effektens størrelse. Det fremgår af en rapport fra DCE, fra 23. juni 2016 om Forventede bestandseffekter i jagten på krondyr Cervus elaphus, at størrelsen af den jagtbegrænsende effekt af arealkravet betegnes som usikker og afhængig dels af lokale forhold som ejendomsstørrelser og tæthed af bestanden, hvor størst effekt må forventes under tætte bestandsforhold. Dels vil effekten afhænge af, om jægerne som følge af et arealkrav vil ændre afskydningsstrategi, som vil føre til en mere intens jagt på meget små matrikler.

Miljøstyrelsen vurderer, at nuværende regime med jagttid kombineret med sporadiske frivillige naboaftaler kun i begrænset omfang vil kunne indfri de opsatte målsætninger for hjortevildtet, herunder særligt målsætningen om flere ældre hjorte. Styrelsen vurderer videre, at et arealkrav, som det Vildtforvaltningsrådet indstiller, jf. pkt. 2.1.2, kan have en effekt, og at det kan være fornuftigt at opnå erfaringer med dette virkemiddel som grundlæggende afspejler et kompromis i Vildtforvaltningsrådet.

Miljøministeriet vurderer, at fastsættelse af arealkrav vil være en mindre indgribende foranstaltning end ophævelse af jagttiden, som er det retligt bindende virkemiddel, som det efter gældende ret er muligt at gribe

til, såfremt begrænsning af jagttider og andre foranstaltninger ikke i tilstrækkelig grad kan sikre vildtbestanden. Et arealkrav vil således fortsat give mulighed for en om end begrænset afskydning af hjorte større end spidshjort i de tilfælde det ikke skønnes nødvendigt med en ophævelse af jagttiden. Ligeledes vil der fortsat være mulighed for fri afskydning af hunner, kalve og spidshjorte. Det vil endvidere fortsat være muligt at indføre såkaldte sprossefredninger, således at f.eks. kun hjorte af en vis størrelse må afskydes inden for arealkravets grænser.

På baggrund af Vildtforvaltningsrådets indstillinger, der ikke lægger op til, at arealkrav skal kunne fastsættes regionalt, finder Miljøministeriet, at et arealkrav for kron- og dåhjorte bør være landsdækkende.

For at undgå, at et arealkrav rammer skævt, således at det alene er lodsejere med store ejendomme, der får muligheden for skyde kron- og dåhjorte større end spidshjorte, finder ministeriet, at mindre lodsejere med ejendomme ned til 1 ha fortsat skal have mulighed for at skyde én kronhjort større end spidshjort og én dåhjort større end spidshjort.

Det må dog antages, at det som udgangspunkt ikke vil være biologisk bæredygtigt i forhold til målsætningerne at nedlægge op til en kronhjort og to dåhjorte pr. jagtsæson på ejendomme, der er på 100 ha eller derunder. Overholdelse af arealkravets grænser skal derfor ikke i sig selv opfattes som en garant for en bæredygtig afskydning. Det er derfor fortsat forventningen, at de jagtetiske regler overholdes, således at muligheden for at skyde ældre kron- og dåhjorte på små ejendomme kun udnyttes i det omfang, det vil være i overensstemmelse med de jagtetiske regler, og eksempelvis sker ved at indgå naboaftaler, så jagten her udøves i fællesskab eller i det mindste i en fælles forståelse, der respekterer en bæredygtig afskydning i forhold til den samlede bestand.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vildtudbyttestatistik, der er baseret på den obligatoriske indberetning af vildtudbytte, som alle med jagttegn er underlagt, at der årligt afskydes ca. 10.000 stykker kronvildt og 10.000 stykker dåvildt. Med udgangspunkt i den frivillige, detaljerede indberetning af vildt vurderer Miljøstyrelsen, at der heraf er tale om en afskydning af ca. 1.500 kronhjorte og ca. 1.500 dåhjorte større end spidshjort, dvs. ca. 15 pct. af det samlede afskudte kron- og dåvildt. Der foreligger ikke afskydningstal for, hvor mange af disse, der skydes i overensstemmelse med de jagtetiske retningslinjer. En konservativ vurdering fra Miljøstyrelsen er, at dette er tilfældet for mindst 1/3 af de afskudte hjorte, herunder de hjorte, der nedlægges på arealer, der drives af Naturstyrelsen eller Forsvaret, i dyrehaver, på private arealer beliggende i områder med små bestande af kronvildt og på andre private arealer, der forvaltes inden for de etiske retningslinjer.

Ejendomme, der drives i overensstemmelse med de jagtetiske regler, vurderes ikke påvirket af arealkravets begrænsninger for udtag af hjorte større end spidshjort. Henset til at der ikke findes opgørelser over nedlagte hjorte større end spidshjort fordelt til ejendomme, er det ikke muligt på forhånd at forudsige, hvor mange ejendomme, og hvilke, der vil blive ramt af arealkravets begrænsninger på udtag af hjorte større end spidshjort. Det vides alene med sikkerhed, at et ikke-bæredygtigt udtag af bestanden af hjorte større end spidshjort - alt andet lige - begrænses. Dette vil forhåbentligt bidrage til at nå målsætningen om flere ældre hjorte i bestandene.

Miljøministeriet finder på denne baggrund, at miljøministeren bør bemyndiges til at fastsætte regler om landsdækkende arealkrav for jagten på kron- og dåhjorte større end spidshjorte.

Det er vurderingen, at ministeren løbende vil skulle vurdere, om der skal ske en justering af arealkravet i opadgående eller i nedadgående retning, herunder eventuelt en ophævelse af arealkravet, hvis det vurderes, at sikringen af den pågældende vildtart kan ske med andre og mindre indgribende virkemidler. Derfor er det vurderingen, at reglerne bør fastsættes ved bekendtgørelse, ligesom det f.eks. er tilfældet med jagttiderne.

Miljøministeriet finder endvidere, at muligheden for at indføre arealkrav bør suppleres med en frivillig forvaltningsordning, der opfordrer til samarbejde på tværs af ejendomme med henblik på at opnå en bæredygtig forvaltning af kron- og dåvildt. For nærmere herom, se pkt. 2.2.2 nedenfor.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at udmøntning af den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte arealkrav, i det omfang, der hermed måtte blive gjort indgreb i en beskyttet rettighed, ikke i almindelighed vil indebære ekspropriation efter grundlovens § 73.

2.1.4 Den foreslåede ordning

Det følger den foreslåede indsættelse af § 4 a i jagt- og vildtforvaltningsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, at miljøministeren vil blive bemyndiget til at fastsætte regler, der sætter en antalsmæssig begrænsning for, hvor mange kron- og dåhjorte større end spidshjort, der må nedlægges pr. ejendom pr. jagtsæson (arealkrav). Den antalsmæssige begrænsning fastsættes i forhold til arealstørrelsen på de enkelte ejendomme, og der vil bl.a. kunne fastsættes regler om pligt til underretning af nye ejere og jagtudlejere m.v. om antal nedlagte dyr i forbindelse med ejerskifte, overdragelse af jagtretten på en ejendom eller lign.

Det forventes, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udnyttet til fastsættelse af regler om arealkrav ved bekendtgørelse med ikrafttræden den 1. juli 2022. Det forventede arealkrav vil blive fastsat således, at der på en ejendom på 1 ha eller mere pr. jagtsæson må nedlægges én kronhjort større end spidshjort pr. påbegyndt 100 ha og én dåhjort større end spidshjort pr. påbegyndt 50 ha. Dette vil indebære, at der højst må nedlægges én kronhjort og én dåhjort større end spidshjort på ejendomme på 1 til 50 ha. På ejendomme over 50 ha og op til og med 100 ha, vil der højst kunne nedlægges én kronhjort og to dåhjorte større end spidshjort. På ejendomme på mere end 100 ha og op til og med 150 ha, vil der højst kunne nedlægges to kronhjorte og tre dåhjorte større end spidshjort og så fremdeles.

Afgrænsningen af begrebet ejendom forventes at blive fastsat i overensstemmelse med begrebet samlet fast ejendom, som defineret i § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen.

Udmøntning af den foreslåede bemyndigelse vil indebære fastsættelse af arealkrav for såvel private som offentlige ejendomme med jagtret, herunder for statsskove og for statens øvrige arealer.

Den foreslåede bemyndigelse vil alene kunne udmøntes til fastsættelse af arealkrav for kron- og dåhjorte større end spidshjort. Kalve, hunner og spidshjorte, vil fortsat kunne skydes uden arealkrav inden for gældende jagttid på ejendomme omfattet af arealkravet.

Det er hensigten, at kron- og dåhjorte større end spidshjorte alene vil kunne skydes på den ejendom, hvortil retten til at nedlægge hjorten vil være knyttet i henhold til arealkravet. I de tilfælde, hvor lodsejere går sammen for at opfylde lovens krav i § 18, stk. 3, om udlejning af jagtretten efter § 18, stk. 2, vil der således ikke kunne skydes flere kron- og dåhjorte større end spidshjorte, end det antal, der i henhold til arealkravet er knyttet til den enkelte lodsejers ejendom. Ligeledes vil en lodsejer, der ejer en ejendom på under 1 ha, ikke kunne opnå ret til at blive omfattet af arealkravet ved at gå sammen med tilgrænsende arealer med henblik på at opfylde lovens krav om at kunne drive jagt efter § 18, stk. 1, jf. § 18, stk. 3.

Tilsyn og kontrol med overholdelse af regler om arealkrav efter den foreslåede § 4 a, forventes at følge den almindelige praksis på store dele af jagtområdet, som indebærer, at der som udgangspunkt ikke føres et aktivt opsøgende tilsyn. Skulle det senere vise sig, at der er behov for yderligere tilsyn og kontrol med henblik på at sikre overholdelse af de fastsatte krav, vil dette kunne iværksættes i henhold til tilsynsbestemmelsen i § 47. Tilsynet er ved § 13, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 269 af 3. juni 2020 henlagt til Naturstyrelsen.

I henhold til § 54, stk. 3, i jagt- og vildtforvaltningsloven vil der kunne fastsættes straf af bøde, der i visse tilfælde kan stige til fængsel i indtil 2 år, for overtrædelse af bestemmelser i de regler, der udstedes i medfør af den foreslåede bemyndigelse.

Der henvises endvidere til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.2 Hjortevildtforvaltningsområder

2.2.1 Gældende ret

Miljøministeren kan i medfør af § 3 i jagt- og vildtforvaltningsloven fastsætte regler om generelle og lokale jagttider for vildtarter, jf. nærmere punkt 2.1.1. Om de ørige jagtregler om lovens formål (§ 1), jagtret (§§ 13 og 14), ret til at tilegne sig vildtet (§ 17), sammenlægning af arealer (§ 18) og udlejning af jagtret (§ 20), se afsnit 2.1.1.

Det følger af § 4, stk. 1, at jagt kun må finde sted i tiden fra solopgang til solnedgang. Efter § 4, stk. 2, kan miljøministeren for visse bestemte vildtarter fastsætte regler, der udvider eller begrænser det tidsrum, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan omfatte hele landet, nærmere afgrænsede områder, fiskeriterritoriet eller dele heraf.

Det følger af § 5 i jagt- og vildtforvaltningsloven, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at visse vildtarter i nærmere bestemte områder kun må jages efter tilladelse fra ministeren. Bemyndigelsen er ikke udmøntet.

2.2.2 Vildtforvaltningsrådets indstilling

Vildtforvaltningsrådet forventer, jf. pkt. 2.1.2. ovenfor, at fastsættelse af arealkrav ikke alene vil kunne indfri målsætningen om blandt andet flere ældre hjorte og bedre bestandssammensætning, idet hjortevildt forvaltes optimalt på bestandsniveau, hvilket ofte omfatter adskillige tusinde hektar og strækker sig over flere ejendomme. Vildtforvaltningsrådet vurderer derfor, at et arealkrav bør suppleres med en ordning, der fremmer samarbejde på tværs af ejendomme med henblik på at opnå en bæredygtig forvaltning, hvor afskydningen styres efter konkrete mål, der er koordineret over meget store områder. Kun hermed kan potentialet i hjortevildtforvaltningen indfries til fulde.

Et enigt Vildtforvaltningsråd har den 15. marts 2021 indstillet til miljøministeren, at der bør indføres forsøg med hjortevildtforvaltningsområder for kron- og dåvhjort. Samtlige syv organisationer repræsenteret i Vildtforvaltningsrådet har efterfølgende tilkendegivet, at forsøgene bør gælde for hele kron- eller dåvildtbestanden i det pågældende område, dvs. også hunner, kalve og spidshjorte.

Det fremgår af Vildtforvaltningsrådets indstilling, at et hjortevildtforvaltningsområde forventes at bestå af en gruppe lodsejere, der tilsammen ejer et større sammenhængende antal hektar, som i fællesskab udarbejder en plan for afskydning af kron- og dåvildt inden for dette område, herunder med et loft for, hvor mange dyr, der må skydes pr. jagtsæson. Størrelsen af området lodsejerne til sammen skal råde over bør udgøre i størrelsesordenen 8.000 ha for kronvildt og i størrelsesordenen af formentlig 2.000 ha for dåvildt.

Det fremgår endvidere af Vildtforvaltningsrådets indstilling, at vælger ejerne af de samlede faste ejendomme at forvalte efter modellen om hjortevildtforvaltningsområder, fraviges selve arealkravet for de ejendomme, der indgår i samarbejdet. Modellen vil således medføre en større fleksibilitet i afskydningen for lodsejerne, hvis de er villige til at yde den arbejdsindsats som forvaltning af kron- og dåvildt kræver.

Det fremgår tillige af indstillingen, at jagttider i henhold til § 4, stk. 1, og jagttider fastsat i henhold til § 3, stk. 2 og 3, og 4, stk. 2, kan fraviges i hjortevildtforvaltningsområder. Dette kan potentielt give et forøget incitament til samarbejde, ved at stille deltagerne i hjortevildtforvaltningsområderne længere jagttid i sigte.

I hjortevildtforvaltningsområdet vil afskydningen af kron- og dåvildt blive forvaltet via fælles opsatte afskydningsmål i form af f.eks. lofter for, hvor meget hjortevildt, der må skydes, som der er givet tilladelse til af miljøministeren. Herved vil korte jagttider på hjortene kunne blive overflødig som middel til at reducere

afskydningen af hjorte. Nettokonsekvensen er et fast udtag af bestanden af hjorte, som muliggør en relativ lang periode, hvor jægerne kan udøve deres fritidsinteresse med jagt.

Vildtforvaltningsrådets indstilling om hjortevildtforvaltningsområder er bl.a. inspireret af forvaltningen i Danmarks nabolande, hvor der også ses bredt på bestanden i tilsvarende forvaltningsområder.

Vildtforvaltningsrådet ønsker generelt en afprøvning af en bedre samordnet forvaltning af kron- og dåvildt i forsøgsområderne. Hvis hele bestanden medtages, bliver det eksempelvis nemmere at adressere Den Nationale Hjortevildtgruppes målsætninger, herunder om en mindskning af skader på mark og skov, en bedre geografisk spredning af vildtet og en større mulighed for, at befolkningen kan opleve hjortevildtet.

En ordning med hjortevildtforvaltningsområder er uafprøvet i Danmark. Vildtforvaltningsrådet anbefaler derfor, at der opnås konkret erfaring med forsøgsområder, inden ordningen eventuelt implementeres fuldt ud i hele landet. Ved udvælgelse af områder til forsøg med hjortevildtforvaltningsområder indstiller Vildtforvaltningsrådet, at der prioriteres i forhold til graden af erfaring med forvaltning på tværs af ejendomme med fokus på dem, der allerede har gjort sig positive og negative erfaringer over en længere årrække, biotopens egnethed i forhold til forvaltning af kron/dåvildt, størrelsen af forvaltningsområdet, antallet af aktører involveret, hvor flere er bedre end færre, og til graden af eget engagement, herunder fx egen finansiering af forsøg, etc.

2.2.3 Miljøministeriets overvejelser

På baggrund af Vildtforvaltningsrådets indstilling vurderer Miljøstyrelsen, at det vil være hensigtsmæssigt at kunne etablere hjortevildtforvaltningsområder med henblik på i højere grad at kunne understøtte en bæredygtig hjortevildtforvaltning, herunder at indføre en forsøgsordning, inden en eventuel permanent hjortevildtforvaltningsordning implementeres i hele landet. En forudgående forsøgsordning vil give mulighed for at vurdere, om et hjortevildtforvaltningsområde vil give den ønskede virkning.

Miljøministeriet finder således på baggrund af Vildtforvaltningsrådets indstilling, at miljøministeren bør bemyndiges til at fastsætte regler om forsøg med hjortevildtforvaltningsområder for kron- eller dåvildt. Ministeren bør endvidere bemyndiges til at fastsætte regler om etablering af en permanent hjortevildtforvaltningsordning i hele landet. Miljøministeriet finder tillige på baggrund af Vildtforvaltningsrådets indstilling, at arealkrav fastsat efter den foreslåede § 4 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, bør fraviges for ejere af samlede faste ejendomme, der meddeles tilladelse til at indgå i et hjortevildtforvaltningsområde, og at der bør være mulighed for, at miljøministeren kan fastsætte regler om fravigelse af jagttider efter § 4, stk. 1, og regler fastsat i medfør af lovens § 3 og § 4, stk. 2, for de lodsejere, der indgår i et hjortevildtforvaltningsområde.

2.2.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder for kron- og dåvildt, herunder om forsøgsordninger.

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse i første omgang vil blive udnyttet til i overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådets indstilling at fastsætte regler om forsøg med hjortevildtforvaltningsområder. Det forventes herunder, at etablering af forsøgsområder vil forudsætte, at en styrelse under Miljøministeriet giver tilladelse til etablering af forsøgene med hjortevildtforvaltningsområder. Kompetencen til at give tilladelse forventes i første omgang henlagt til Miljøstyrelsen.

Der forventes etableret op til fem områder til forsøg med hjortevildtforvaltningsområder. Det er hensigten, at deltagelsen i et forsøgsområde er frivillig. Deltagere, der ønsker at deltage i et forsøgsområde, går sammen og udarbejder en ansøgning for det område, der ønskes etableret som forsøgsområde. Ansøgningen om

etablering af hjortevildtforvaltningsområder vil i første omgang skulle indsendes til Miljøstyrelsen, som tager stilling til, om området er egnet til at indgå i forsøgsordningen.

Ved udvælgelse af områder til forsøg med hjortevildtforvaltningsområder forventes det, at der i overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådets indstilling bl.a. vil blive prioriteret i forhold til graden af erfaring med forvaltning på tværs af ejendomme med fokus på dem, der allerede har gjort sig positive og negative erfaringer over en længere årrække, biotopens egnethed i forhold til forvaltning af kron/dåvildt, størrelsen af forvaltningsområdet, antallet af aktører involveret, hvor flere er bedre end færre, og til graden af eget engagement, herunder fx egen finansiering af forsøg, etc.

Et hjortevildtforvaltningsområde, herunder forsøgsområde, forventes at bestå af i størrelsesordenen 8.000 ha for kronvildt og i størrelsesordenen af formentlig 2.000 ha for dåvildt overvejende sammenhængende og overvejende velarronderet natur, land- og skovbrugsarealer.

Afgrænsningen af begrebet ejendom forventes fastsat i overensstemmelse med begrebet samlet fast ejendom, som defineret i § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. I henhold til gældende § 2 defineres samlet fast ejendom som ét matrikelnummer eller flere matrikelnumre, der ifølge notering i matriklen skal holdes forenet. Hvis der til et matrikelnummer hører andel i en fælleslod, udgør andelen en del af den samlede faste ejendom.

Det er i overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådet indstilling hensigten, at alene private ejendomme, skal kunne indgå i et hjortevildtforvaltningsområde. Der vil derfor som udgangspunkt fastsættes regler i medfør af den foreslåede § 4 b, der indebærer, at offentlige arealer med jagtret, herunder statsskove og statens øvrige arealer, ikke vil kunne indgå i et hjortevildtforvaltningsområde.

Det følger af lovforslaget, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at arealkrav fastsat i den foreslåede § 4 a og i medfør af den foreslåede § 4 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, vil blive fraveget for ejere af samlede faste ejendomme, der indgår i et hjortevildtforvaltningsområde.

Endvidere bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om, at jagttider fastsat i jagt- og vildtforvaltningslovens § 4, stk. 1, og i medfør af lovens § 3 og § 4, stk. 2 og 3, kan fraviges for de lodsejere, der indgår i et hjortevildtforvaltningsområde og derved omfattes af særlige vilkår om jagttider i tilladelsen til etablering af hjortevildtforvaltningsområdet og eventuelt af en generel regel om jagttider for hjortevildtforvaltningsområder fastsat ved bekendtgørelse.

Hvis miljøministeren efter evaluering af forsøgene med hjortevildtforvaltningsområder og på baggrund af en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet vurderer, at hjortevildtforvaltningsordningen fungerer efter hensigten, vil ministeren i medfør af den foreslåede § 4 b kunne fastsætte regler om etablering af en permanent hjortevildtforvaltningsordning i hele landet, herunder om de nærmere rammer og vilkår for hjortevildtforvaltningsområder, f.eks. områdernes størrelse, opgørelse af ejendommens størrelse, registrering af områder, krav til ansøgninger, tilsyn og straffebestemmelser m.v.

De almindelige regler i jagt- og vildtforvaltningslovgivningen for udøvelse af jagt vil gælde, herunder krav om indberetning af nedlagt vildt. Herudover forventes det, at der skal indberettes nedlagt kron- og dåvildt særskilt for det pågældende hjortevildtforvaltningsområde.

Det forventes, at klage over afgørelse om tilladelse til at etablere et hjortevildtforvaltningsområde, herunder et forsøgsområde, vil blive afskåret i medfør af den foreslåede § 49, stk. 3. Dette svarer til øvrige ordninger om jagt og vildtforvaltning på jagt- og vildtforvaltningslovens område.

Tilsyn og kontrol med overholdelse af regler om hjortevildtforvaltningsområder, herunder forsøg med disse, efter den foreslåede § 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, forventes at følge den almindelige praksis på store dele af jagtområdet, som indebærer, at der som udgangspunkt ikke føres et aktivt opsøgende tilsyn. Skulle det

senere vise sig, at der er behov for yderligere tilsyn og kontrol med henblik på at sikre overholdelse af de fastsatte krav, vil dette kunne iværksættes i henhold til tilsynsbestemmelsen i § 47.

I henhold til § 54, stk. 1, nr. 7, og stk. 3, i jagt- og vildtforvaltningsloven vil der kunne fastsættes straf af bøde, der i visse tilfælde kan stige til fængsel i indtil 2 år, for overtrædelse af bestemmelser i de regler, der udstedes i medfør af den foreslåede bemyndigelse eller af vilkår fastsat i tilladelser til etablering af hjortevildtforvaltningsområder.

Der henvises endvidere til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 4.

2.3 Digital kommunikation m.v.

2.3.1 Gældende ret

§ 52 c, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om at anvende digital kommunikation for så vidt angår anmeldelser, registreringer, ansøgninger og efterfølgende indberetninger i medfør af lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf. Bemyndigelsen indeholder således hjemmel til at stille krav om digital kommunikation på bestemte områder under jagt- og vildtforvaltningslovgivningen.

Jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 4, bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om, at betalinger i medfør af lovens regler skal ske digitalt.

2.3.2 Miljøministeriets overvejelser

I 2011 indførtes en hjemmel i jagt- og vildtforvaltningsloven, således at ministeren kan fastsætte regler om anvendelse af digital kommunikation mellem myndighederne og borgerne når det gælder anmeldelser, registreringer, ansøgninger og efterfølgende indberetninger i medfør af lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf.

For at understøtte implementeringen af den fælles offentlige digitaliseringsstrategis målsætning om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og borgere og myndigheder skal foregå digitalt, findes det hensigtsmæssigt at tilvejebringe en bredere hjemmel hertil i jagt- og vildtforvaltningsloven. Det fremgår af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 "Et stærkere og mere trygt digitalt samfund", at et af de tre mål for udviklingen mod en mere digital offentlig sektor de kommende år er, at det digitale skal være let, hurtigt og sikre god kvalitet. Den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning fra 2018 betyder bl.a., at ny lovgivning skal tilvejebringe rammebetingelserne for, at myndigheder kan opnå en hel eller delvis digital administration samt brug af ny teknologi, som kan understøtte en bedre og mere effektiv offentlig opgaveløsning.

En række andre love indeholder allerede i dag bemyndigelse til at fastsætte regler om digital kommunikation mellem virksomheder og borgere og myndigheder, herunder om anvendelse af digitale systemer og formater m.v., herunder landbrugsstøttelovens § 1 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020.

Jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 4, bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om, at betalinger i medfør af lovens regler skal ske elektronisk. Ved elektronisk betaling forstås betaling med kort, ved bankoverførsel, ved hjælp af betalingsservice eller lignende. For at sikre en effektiv og sikker betaling vurderer Miljøministeriet, at det er hensigtsmæssigt at præcisere bemyndigelsen, således at det fremgår, at også opkrævning af betalinger på lovens område sker elektronisk.

2.3.3 Den foreslåede ordning

Implementeringen af den fælles offentlige digitaliseringsstrategis målsætning om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og borgere og myndigheder skal foregå digitalt, forudsætter, at de nødvendige hjemler til at fastsætte regler herom er til stede. For at fastholde ensartethed i lovgivningen, foreslår Miljøministeriet, at der i jagt- og vildtforvaltningsloven fastsættes bemyndigelsesbestemmelser, der svarer til tilsvarende bestemmelser i eksisterende lovgivning f.eks. i lov om dyrevelfærd og i landbrugsstøtteleven.

Efter den gældende bestemmelse i jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 1, er det kun i forbindelse med visse typer af kommunikation, at der kan stilles krav om, at dette foregår digitalt.

På den baggrund foreslås det, at jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 1, nyaffattes, således at al kommunikation mellem på den ene side borgere og virksomheder og på den anden side myndigheder om forhold omfattet af loven, af regler fastsat i medfør af loven eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal foregå digitalt.

Det vil fremgå af de enkelte bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem myndigheden og de pågældende virksomheder eller personer fremover skal foregå.

Overgangen til digitalisering kan i en overgangsperiode være forbundet med særlige udfordringer for grupper af virksomheder og fysiske personer. For at smidiggøre denne overgang, vil der efter den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 1, kunne fastsættes overgangsordninger, så det eksempelvis i en overgangsperiode bliver frivilligt for visse grupper af virksomheder og fysiske personer at kommunikere digitalt.

Det er ligeledes hensigten, at det i en overgangsperiode vil være muligt efter ansøgning at blive fritaget for kravet om digital kommunikation, hvis specielle forhold begrundet dette. Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder og borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt IT, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det efter stk. 1 være muligt for virksomheder eller fysiske personer efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være personer med handicap eller stærk ordblindhed, der ikke kan betjene en computer, eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet. Det kunne også være personer og virksomheder, som er fritaget for kravet om digital post, jf. hhv. bekendtgørelse nr. 1553 af 18. december 2013 om fritagelse af fysiske personer fra tilslutning til Offentlig Digital Post m.v. samt bekendtgørelse nr. 985 af 7. august 2013 om fritagelse af juridiske enheder med CVR-nummer samt fysiske personer med erhvervsaktiviteter for tilslutning til Digital Post.

Hjemlen i den foreslåede § 52 c, stk. 1, vil blive udnyttet i dialog med de berørte organisationer, herunder i særdeleshed Danmarks Jægerforbund, i Vildtforvaltningsrådet, med henblik på at sikre mindst mulig ulempe for de borgere, der ikke er vant til at benytte IT-værktøjer eller som har forskellige handicaps, der vanskeliggør anvendelsen heraf.

Med forslaget til § 52 c, stk. 2, foreslås det, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte IT-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende, som tilgodeser de samme sikkerhedsmæssige hensyn som en digital signatur. Det kan f.eks. være et krav om, at man skal anvende en særlig selvbetjeningsløsning eller bestemte ansøgningsskabeloner. Den foreslåede bemyndigelse i § 52 c, stk. 2, indebærer endvidere, at der vil kunne fastsættes regler om, at oplysningerne i en henvendelse ikke kan anses for behørigt modtaget, hvis de ikke indgives på den digitale måde, som er fastsat i de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslaget. Hvis oplysninger m.v. alligevel sendes eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, at

myndigheden skal vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Forslaget indebærer, at der kan fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndighederne skal foregå digitalt, eksempelvis kan der stilles krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på, i forbindelse med behandlingen af en konkret sag m.v.

Ved kommunikation via e-mail kan der stilles krav om sikker identifikation, således at mailen afsendes med digital signatur for at sikre, at afsenderen er den, vedkommende giver sig ud for at være. Er der tale om udveksling af fortrolige eller følsomme personoplysninger, bør dette enten ske ved krypterede mails (dette forudsætter typisk et certifikat til den pågældende myndigheds e-postadresse) eller den offentlige digitale postløsning. Der vil således også kunne fastsættes regler om, at visse oplysninger sendes til myndighederne ved krypterede mails eller via den offentlige digitale postløsning.

Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så myndighederne har sikkerhed for, at afsenderen er den, han eller hun giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget på bekendtgørelsesniveau stilles krav om, at virksomheden eller fysiske personer skal anvende bestemte IT-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at styrelsen kan håndtere de modtagne indberetninger, jf. den foreslåede § 52 c, stk. 2.

Det bemærkes i øvrigt, at lovforslagets bestemmelser om digital kommunikation alene vedrører kommunikation om forhold, som er reguleret af jagt- og vildtforvaltningsloven, i forskrifter udstedt i medfør heraf eller i EU-retsakter om forhold omfattet af loven.

For at sikre en sikker og effektiv opkrævning af gebyrer efter jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 4, foreslås det med ændring af ordlyden »betalinger« til »opkrævninger og indbetalinger« og ved at indsætte »eller regler udstedt i medfør heraf« efter» lovens regler« i jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 4, at gøre det muligt for ministeren, at fastsætte regler om, at betaling og opkrævning på jagt- og vildtforvaltningslovens område skal ske elektronisk. I det omfang, det måtte blive relevant, vil bestemmelsen muliggøre integration af gebyrbetaling i en digital ansøgning.

3 Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

3.1 Arealkrav og hjortevildtforvaltningsområder

Der forventes ikke økonomiske konsekvenser for staten, kommuner og regioner forbundet med udmøntningen af de bemyndigelser, der vil blive fastsat ved lovforslaget.

Der vil være implementeringskonsekvenser for staten forbundet med udmøntningen af de bemyndigelser, der vil blive fastsat ved lovforslaget.

Den forventede indførelse af arealkrav for kron- og dåhjort større end spidshjort vil medføre administrative omkostninger for Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, der vil skulle føre tilsyn og kontrol med overholdelse af arealkravet, herunder sagsbehandling af eventuelle anmeldelser fra borgere om overtrædelser af arealkravet, samt udarbejdelse af eventuelle udtalelser til politi og retsvæsen m.m.

Den forventede indførelse af forsøg med hjordevildtforvaltningsområder vil indebære administrative omkostninger som følge af Miljøstyrelsens og Naturstyrelsens bidrag til udvælgelse og etablering af hjordevildtforvaltningsområder, jf. lovforslagets § 4 b, herunder til registrering af de områder, der indgår i hjordevildtforvaltningsområderne, og efterfølgende evaluering. Der vil endvidere være administrative omkostninger forbundet med tilladelse og opfølgning på vilkårene i tilladelsen, opgaver for Miljøstyrelsen og

Naturstyrelsens i relation til tilsyn og håndhævelse, herunder udtalelser til politi og retsvæsen i forbindelse med eventuelle sager.

Hvis det på baggrund af en evaluering af forsøg om hjortevildtforvaltningsområder besluttes at fastsætte regler om etablering af en permanent hjortevildtforvaltningsordning i hele landet, vil udgifterne til hjortevildtforvaltningsområder fortsætte og indebære en stigning i takt med, at der oprettes flere områder. Omvendt vil etablering af flere hjortevildtforvaltningsområder kunne fremskynde og aktualisere investeringer i IT teknologi, f.eks. integrerede IT-løsninger med Nem-ID, kortfaciliteter m.v., der på sigt kan reducere de administrative omkostninger. Sådanne beregninger kan først laves i lyset af erfaringerne med forsøgene.

Statens udgifter til ovennævnte administrative opgaver skønnes med en vis usikkerhed at udgøre mellem ca. 4,5 mio. og 6 mio. kr. i perioden 2022-2024, samt herefter varige administrative omkostninger svarende til mellem 1,5 mio. og 2 mio. kr. om året. Da der er tale om to nye virkemidler i forvaltningen, er det vanskeligt at vurdere, hvor mange henvendelser og sagsbehandling m.m., der vil komme i lyset af de nye virkemidlers introduktion, hvilket er afspejlet i intervallet.

Dette skøn forudsætter, at de sager, som Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen årligt skal behandle ikke adskiller sig fra styrelsernes øvrige sager på jagtområdet for så vidt angår mængde og kompleksitet.

Eventuelle omkostninger forbundet med en effektvurdering af arealkrav og evt. permanente hjortevildtforvaltningsområder indgår ikke.

For så vidt angår evaluering af forsøg med hjortevildtforvaltningsområder, forventes det, at Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE), Aarhus Universitet, vil kunne lave f.eks. interviews, spørgeskemaundersøgelser eller lignende. Sådanne undersøgelser vurderes at ville koste mellem 80-150.000 kr. og forventes afholdt inden for rammen af jagt- og vildtkontrakterne med DCE.

Udmøntningen af lovforslaget vil medføre et behov for ekstra IT-understøttelse fsva. indførelse af arealkravet på hjortevildt i form af udgifter til udarbejdelse af information, herunder videoredigeringsudstyr.

Det forventes, at den software til kommunikation, der indkøbes ifm. arealkrav, tillige kan benyttes til hjorteforvaltningsordningen. For så vidt angår IT-understøttelse af iværksættelse af tidsbegrænsede forsøg med hjortevildtforvaltningsområder, forventes omkostninger forbundet med tilpasning af eksisterende løsninger i MiljøGIS/journalsystem på op mod 100.000 kr. Dette er fortrinsvist nødvendigt i forhold til registrering af områder/lodsejere omfattet af et hjorteforvaltningsområde. Der forventes op til 5 forsøgsområder.

De digitale omkostninger for arealkrav og forsøg med hjortevildtforvaltningsområder forventes således at være op mod 120.000 kr. i opstartsomkostninger til software og tilpasning af IT-udstyr. Hvis der på sigt bliver tale om en mere permanent hjortevildtforvaltningsordning, vil det blive overvejet, om der skal laves integrerede løsninger med Nem-ID, kortfaciliteter m.v. Dette vil potentielt kunne øge omkostningerne til systemunderstøttelse væsentligt. Tilsvarende vil medarbejdertiden til sagsbehandling formentlig blive noget kortere, men mængden af ansøgninger m.v. vil potentielt være større. Herudover vil der være årlige omkostninger i perioden 2022-2024 og frem udgøre vedligeholdelse af IT udstyr osv.

Ved forsøg med hjortevildtforvaltningsområder forsøges i videst muligt omfang at benytte den IT-teknologi, der allerede er udviklet til brug for Miljøstyrelsens håndtering af ansøgninger til regulering af skadevoldende vildt (VilReg) eller lignende systemer.

De samlede omkostninger for IT for arealkrav og hjortevildtforvaltningsordning forventes således at udgøre 150.000 kr. i perioden 2021-2024, samt herefter varige løbende udgifter. De samlede administrative

omkostninger for arealkrav og hjortevildtforvaltningsordning forventes svarende til mellem 1,5 mio. og 2 mio. kr. om året.

Finansiering af de administrative og digitale udgifter (evaluering af tidsbegrænsede forsøg efter lovens § 4 b undtaget, ca. 80-150.000 kr.) som følge af arealkrav og hjortevildtforvaltningsområder forventes afholdt af jagttegnsmidler.

Det er endnu ikke afklaret med Justitsministeriet, om håndhævelse ift. anmeldelser af overtrædelser af reglerne vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser for politi og retsvæsen.

3.2 Digital kommunikation m.v.

Det er Miljøministeriets vurdering, at lovforslagets § 1, nr. 4-6 ikke i sig selv medfører økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten, kommuner eller regioner. For så vidt angår lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser om digital kommunikation vil der i forbindelse med udstedelsen af eventuelle bekendtgørelser blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Det er ikke muligt på forhånd at vurdere implementeringsomkostninger for fremtidige eventuelle IT-systemer, da der ikke aktuelt er IT-systemer m.v. under udvikling inden for jagt- og vildtforvaltningslovens område. Udviklingen af eventuelle nye digitale løsninger på jagt- og vildtforvaltningslovens område vil ske i overensstemmelse med princip 5 om sikring af brugervenlig digitalisering.

Lovforslagets § 1, nr. 4-6, er i overensstemmelse med principperne i den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning i det omfang, at principperne er relevante.

Lovforslaget er i overensstemmelse med princip nr. 2 om digital kommunikation. De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 4-6, er formuleret teknologineutralt, og borgere og virksomheder, som ikke kan kommunikere digitalt, har mulighed for at opnå dispensation fra digital kommunikation og brug af bestemte formater m.v.

Miljøministeriet vurderer endvidere, at lovforslaget er i overensstemmelse med princip nr. 7 om forebyggelse af fejl og snyd, da det giver mulighed for at sikre, at kommunikation med myndighederne sker på en entydig måde, der sikrer, at alle relevante oplysninger indsendes og samles.

Desuden gives der mulighed for at fastsætte regler om elektronisk opkrævning for at sikre effektiv og sikker betaling på jagt- og vildtforvaltningslovens område.

Endelig vurderer Miljøministeriet, at en anvendelse af eksisterende journalssystemer, herunder MiljøGis og Vilreg, samt evt. Nem-ID er i overensstemmelse med princip nr. 6 om anvendelse af eksisterende infrastruktur og princip nr. 4 om genbrug af data, herunder geodata, da der gøres brug af eksisterende geodatasystemer, som matrikelsystemet med tilhørende centralt registrerede arealopgørelser.

Overordnet vurderes lovforslaget i øvrigt at leve op til principperne for digitaliseringsklar lovgivning, i det omfang disse principper i øvrigt giver mening i forhold til de regulerede områder (arealkrav og hjortevildtforvaltningsområder).

4 Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

I Danmark anses jagt for at være en rekreativ aktivitet. Det må dog forventes, at lovforslaget og en udnyttelse af de foreslåede bemyndigelser for nogle lodsejere vil ramme erhvervsmæssigt.

Miljøstyrelsen vurderer, at det er forbundet med betydelig usikkerhed at vurdere økonomien vedrørende hjortejagten i Danmark og i særdeleshed af de økonomiske konsekvenser af arealkravet, herunder særligt på ejendomsniveau.

For jagtudlejere, der holder sig til de nuværende jagtetiske regler, vurderes tabet generelt overordnet set at være ikkeeksisterende eller stærkt begrænset. Den potentielle værdiforringelse vil være størst på relativt små jagtområder, der udlejes, idet jagtlejen her generelt er højere, og et tab pr. hektar dermed også relativt set større pr. hektar.

Den potentielle værdiforringelse af jagten hænger bl.a. sammen med, om jagtlejerne alene er interesseret i at skyde hjorte, hvorved arealkravet kan udgøre en begrænsning og dermed reduceret betalingsvillighed, eller om naturoplevelsen værdsættes højere end afskydning, hvorved værditabet i forbindelse med arealkravet for de fleste udlejere vil være ubetydeligt. Endvidere bemærkes, at arealkravet forventes at medføre flere ældre hjorte, hvilket vil udgøre en økonomisk gevinst. Dertil vil mange jagtudlejere af særligt dagjagter tilpasse sig de nye vilkår og minimere deres eventuelle økonomiske tab.

Datagrundlaget er mangelfuldt og derfor behæftet med betydelig usikkerhed. Miljøstyrelsen har estimeret det økonomiske tab til 5,6 mio. kr. årligt, hvilket styrelsen vurderer er et meget forsigtigt bud. Der er ikke ved beregning af dette estimat medtaget positive effekter af arealkravet som øget mulighed for at opleve store hjorte, mulighed for større trofæer, bedre jagtlige muligheder på visse arealer, evt. positive virkninger i form af færre skader på mark og skov som følge af bedre bestandsforvaltning, styrket hjortevildtforvaltning. Derfor er det samlet set Miljøstyrelsens vurdering, at de økonomiske omkostninger ved indførelsen af arealkravet ikke vil overstige 5 mio. kr. årligt, og vil være faldende over tid.

En væsentlig pointe i den forbindelse er, at kron- og dåjhjorte større end spidshjort ikke forsvinder med arealkravet. Der er først og fremmest tale om, at man laver en tidsmæssig forskydning af "høsten". Ud fra en sådan betragtning kan man argumentere for, at ændringen i det lange løb vil være tæt på neutral. Men på kort sigt vil der opleves en indskrænkning på visse ejendomme, herunder også en vis negativ økonomisk virkning.

Til ovenstående skal lægges værdien af kødet. Denne vurderes dog ubetydelig i sammenhængen og er derfor ikke søgt nærmere estimeret. Købpriserne er relativt lave og omfanget af salg af hjortekød er beskeden og set i forhold til den øvrige økonomi i jagten er denne økonomiske komponent ubetydelig.

Der forventes administrative konsekvenser for lodsejerne forbundet med udformningen/revideringen af jagtlejekontrakter, idet antallet af hjorte til afskydning m.v. forventes at fremgå af disse. Endvidere skal lodsejeren indberette, hvor mange hjorte der skydes, samt hvor de skydes.

Lodsejere, der ønsker at engagere sig i initiativerne i hjortevildtforvaltningsområder, forventes at måtte bruge tidsmæssige ressourcer til dette. Det er dog frivilligt, om man ønsker at indgå i et hjortevildtforvaltningsområde. Lodsejere vil få f.eks. administrative konsekvenser, hvis de ansøger om at etablere et hjortevildtforvaltningsområde. Endvidere skal lodsejeren indberette, hvor mange hjorte, der skydes, samt hvor de skydes.

På områder, hvor der måtte være kommunikation mellem lodsejere og myndigheder, vil der blive taget hensyn til de grupper af lodsejere, der af forskellige årsager har udfordringer ved at håndtere digital kommunikation.

Det må forventes, at en indirekte effekt af arealkrav og en direkte effekt af etablering af hjortevildtforvaltningsområder vil være, at der nedlægges flere hunner og kalve. Dette må forventes, at medføre færre skader på mark og i skov, og dermed også en økonomisk besparelse for land- og skovbrug.

For så vidt angår skader på mark og i skov har SAGRO udarbejdet en rapport om omfanget af vildtskader for årsaget af både kron- og dåvildt i det område, SAGRO's dækker geografisk (store dele af Midt- Vest og Sydjylland). Undersøgelsen påviser afgrødeskader, forårsaget af kron- og dåvildt, for samlet 7.010.500 kr. for dyrkningsåret 2020. Eftersom opgørelsen kun dækker det direkte afgrødetab, vurderes det, at det samlede tab er højere. Årsagen hertil er, at der kun er indhentet svar fra 17 pct. af de adspurgte. Derudover fravælger nogle landmænd højværdiafgrøder, og generelt er mange forhindret i at dyrke et hensigtsmæssigt sædskifte. 24 pct. svarer i øvrigt, at de gør en aktiv indsats for at hindre afgrødeskader, og omkostningerne opgøres til 630.250 kr. alene for året 2020.

5 *Administrative konsekvenser for borgerne*

Der henvises til afsnit 5 om "Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet".

6 *Klimamæssige konsekvenser*

Der forventes ikke klimamæssige konsekvenser.

7 *Miljø- og naturmæssige konsekvenser*

Lovforslaget, herunder udmøntningen af lovforslaget, forventes at medføre positive miljø- og naturmæssige konsekvenser. Effekten retter sig primært mod de to arter af hjortevildt, kron- og dåvildt. Konsekvensen for den øvrige biodiversitet, herunder andre arter, vurderes at være neutral.

Der er kun i begrænset omfang koordineret om fælles mål, og der er jægere, der skyder et stort antal hjorte på meget få ha. Dette kommer blandt andet til udtryk ved et relativt stort og konstant jagttryk på vildtet i jagtsæsonen, særligt på hjortene. Dette medfører blandt andet, at hjortevildtet kan blive nataktivt, hvilket begrænser andre borgeres mulighed for at opleve vildtet på den frie vildtbane. Den relativt lave gennemsnitsalder blandt hjortene kan desuden indebære, at der genetisk set selekteres for tidlig kønsmodenhed og mindre kropstørrelse.

Det må forventes, at en indirekte effekt af arealkrav og en direkte effekt af etablering af hjortevildtforvaltningsområder vil være, at der nedlægges flere hunner og kalve.

Hjortevildt og særligt kronvildt forvaltes optimalt på bestandsniveau, hvilke ofte omfatter adskillige tusinde hektar og strækker sig over flere ejendomme. Et arealkrav vil således ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at løse udfordringerne i eksempelvis hjorteforvaltningen, men det forventes at kunne udgøre et væsentligt skridt i den rigtige retning. En indførelse af arealkravet for hjorte større end spidshjorte forventes således at udgøre en begrænsning på udtaget af større hjorte på ejendomsniveau, og kan endvidere forbedre mulighederne for at fremme et tværgående samarbejde i forvaltningen af hjortevildtbestande.

Et samarbejde på tværs af ejendomme i form af hjortevildtforvaltningsområder er centralt for at opnå en bæredygtig forvaltning, hvor afskydningen styres efter konkrete mål, der er koordineret over meget store områder (flere lodsejere). Et sådant samarbejde kan derfor udgøre grundstenen i bæredygtig forvaltning af kron- og dåvildt. Potentialet er blandt andet ældre hjorte, færre skader i skov og på mark som følge af den forventede øgede nedlæggelse af hunner og kalve, mindre stresset vildt og forbedret social struktur hos vildtet, som gamle hanner spiller en væsentlig rolle i.

8 *Forholdet til EU-retten*

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter. Udmøntningen af de foreslåede bemyndigelser vil ske under overholdelse af EU-retten, herunder naturdirektiverne.

9 Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. august 2021 til den 27. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

15. juni fonden, 92-gruppen, Advokatrådet/advokatsamfundet, A. P. Møller fonden, Akadimirådet, Arkitektforeningen, Amnesty International, Biologiforbundet, Bygningskultur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, COWI A/S, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Camping Union, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Falkejagtklub, Dansk Falkoner Klub, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Juletræer, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Selskab for Miljøret, Dansk Skovforening, Dansk Træforening, Dansk Træinformation, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, , Danske Landskabsarkitekter, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Medier, Danske Svineproducenter, Danske Regioner, Danske Træindustrier, Danske Ørredsøer, Det Dyreetiske Råd, Det Grønne Museum, Den Danske Naturfond, Den Danske Landinspektørforening, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, DR, att. : DR Jura, Politik og Strategi, Dyrenes Beskyttelse, Dyrehandlernes Brancheforening, Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO), EnviNa Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige, Entomologisk Forening, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), FAB Foreningen af Byplanlæggere, Ferskvandsfiskeriforeningen, Foreningen af Danske Buejægere, Foreningen af Fredningsnævnsformænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen Danske Herregårdsjægere, Friluftsrådet, Greenpeace Danmark, HedeDanmark, Hedeselskabet, HK-Kommunal Miljøudvalg, Jagttegnslærerforeningen, Jordbrugsakademikerne, Jysk Jæger Og Landbrugslaug, Kammeradvokaten, KL, LandBoUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Frie bønder – Levende land, Landsforeningen Praktisk Økologi, Miljø- og Fødevarerklagenævnet, Moesgård Museum, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nationalpark Mols Bjerge, sekretariatet, Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Skjoldungernes Land, Natur og Ungdom, NOAH, Nordea fonden, Nordjysk Falkonertjeneste, Orbicon, Praktiserende Landinspektørers Forening, Rambøll Danmark, RealDania, Retspolitisk Forening, Rådet for Grøn omstilling, Sammenslutningen af Danske Småøer, SEGES, Skovdyrkerne (Skovdyrkerforeningerne), Skydebaneforeningen Danmark, Skov & Landskab (Københavns Universitet), Småskovsforeningen Danmark, Teknologisk Institut, Verdensnaturfonden (WWF), Verdens Skove, Vildtforvaltningsrådet, Villum-fonden, Økologisk Landsforening, Aage V. Jensens fond, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet, RUC – Roskilde Universitetscenter og Syddansk Universitet.

8 Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Statens udgifter forventes at udgøre mellem ca. 4,5 mio. og 6 mio. kr. i perioden 2022-2024, samt herefter varige administrative omkostninger svarende til mellem 1,5 mio. og 2 mio. kr. om året. Herunder vil

		<p>der være udgifter til IT og digitalisering (drift).</p> <p>Evaluerings af tidsbegrænsede initiativer vurderes at ville koste mellem 80-150.000 kr. og forventes afholdt inden for rammen af jagt- og vildtkontrakterne med DCE.</p> <p>Herudover forventes udgifter til IT og digitalisering på 0,12 mio. kr. i 2022.</p> <p>Det er endnu ikke afklaret med Justitsministeriet, om håndhævelse ift. anmeldelser af overtrædelser af reglerne vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser for politi og retsvæsen.</p> <p>Ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.</p>
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	<p>Der vil være administrative udgifter forbundet med administration af udmøntning af lovforslaget, idet Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen får tilført nye opgaver i forhold til at forvalte arealkrav og hjortevildtforvaltningsområder.</p> <p>Ved udmøntning af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 4-6, om digital kommunikation vil der i opstartsfasen være økonomiske konsekvenser forbundet med IT-udvikling og implementeringskonsekvenser som følge af et øget behov for bruger- support, vejledning og kommunikation til brugerne og behandling af dispensationsansøgninger m.v.</p>
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Miljøstyrelsen har estimeret det økonomiske tab for lovforslaget og en udnyttelse af de foreslåede bemyndigelser fsva. arealkrav til

		<p>5,6 mio. kr. årligt, hvilket styrelsen vurderer er et meget forsigtigt bud.</p> <p>Der er ikke ved beregning af dette estimat medtaget positive effekter af arealkravet. Det er samlet set Miljøstyrelsens vurdering, at de økonomiske omkostninger ved indførelsen af arealkravet ikke vil overstige 5 mio. kr. årligt, og at det vil være faldende over tid.</p> <p>Til ovenstående skal lægges værdien af kødet. Denne vurderes dog ubetydelig i sammenhængen og er derfor ikke søgt nærmere estimeret.</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	<p>Lovforslaget og en udnyttelse af de foreslåede bemyndigelser fsva. arealkrav forventes at medføre administrative konsekvenser for borgerne/erhvervslivet forbundet med fx udformningen/revideringen af jagtlejekontrakter, idet antallet af hjorte til afskydning m.v. forventes at fremgå af disse. Endvidere skal lodsejeren indberette, hvor mange hjorte der skydes, samt hvor de skydes.</p> <p>Lodsejere, der ønsker at engagere sig i initiativerne hjortevildtforvaltningsområder, forventes at måtte bruge tidsmæssige ressourcer til dette. Det er dog frivilligt, om man ønsker at indgå i et hjorteforvaltningsområde. Lodsejere får endvidere administrative konsekvenser, hvis de f.eks. ansøger om at etablere et hjortevildtforvaltningsområde.</p>

		Endvidere skal lodsejeren indberette, hvor mange hjorte der skydes, samt hvor de skydes. De administrative konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.
Administrative konsekvenser for borgerne		Der henvises til punkterne ovenfor om "Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet" og "Administrative konsekvenser for erhvervslivet".
Miljømæssige konsekvenser	Der forventes positive miljømæssige konsekvenser.	Der forventes ingen negative miljømæssige konsekvenser.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af fodnoten til titlen i jagt- og vildtforvaltningsloven, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 178, side 66.

Det følger af den foreslåede nyaffattelse af *fodnoten* til lovens titel, at jagt- og vildtforvaltningsloven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1010/EU af 5. juni 2019, EU-Tidende 2019, nr. L 170, side 115, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-

Tidende 2013, nr. L 158, side 193, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1010/EU af 5. juni 2019, EU-Tidende 2019, nr. L 170, side 115.

Med den foreslåede nyaffattelse af fodnoten til lovens titel ajourføres fodnoten med opdaterede henvisninger til de seneste ændringer af direktiverne.

Til nr. 2

Ad § 4 a

Det følger af § 3, stk. 1 og 2, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at jagt kun må drives på vildt, som miljøministeren har fastsat jagttid for, og kun inden for den jagttid, som ministeren har fastsat for de enkelte vildtarter på baggrund af nærmere angivne principper. Af § 3, stk. 3, fremgår, at ministeren kan fastsætte regler, der udvider, begrænser eller ophæver jagttiden for de enkelte vildtarter inden for nærmere afgrænsede områder samt på fisketerritoriet eller dele deraf. § 3 er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 974 af 17. juni 2020 om jagttid for visse pattedyr og fugle m.v.

Det følger af lovens § 13, at ingen må jage, hvor den pågældende ikke har jagtret, medmindre den jagtberettigedes samtykke foreligger. Efter § 14, stk. 1, tilkommer jagtretten på en ejendom ejeren af ejendommen. Det fremgår af § 14, stk. 2, at på ferske vande, der ikke er undergivet særlig ejendomsret, tilkommer jagtretten ejerne af de tilstødende ejendomme, således at en ejer har jagtret på den del af vandet, der ligger nærmere den pågældendes ejendom end nogen anden ejendom. Det fremgår dog af § 10 i bekendtgørelse nr. 1652 af 19. december 2017 om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber, at der ikke må jages kronvildt, dåvildt, sikavildt, råvildt, harer, mufloner og vildsvin på fiskeriterritoriet og ferske vande. Det fremgår af § 14, stk. 3, at reglerne i § 14, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse i det omfang, jagtretten i medfør af de hidtil gældende regler tilkommer andre. Efter hidtil gældende regler tilhører jagtretten på uudskiftede jorder og på udskiftede købstadsjorder kommunen, og dette må således fortsat antages at være tilfældet.

Det følger af § 18, stk. 1, 1. pkt., i jagt- og vildtforvaltningsloven, at der ikke må drives jagt på eller fra et sammenhængende areal, der er mindre end 1 ha. Det fremgår af § 18, stk. 1, 2. pkt., at et areal anses for sammenhængende, uanset at dette gennemskæres af vej eller jernbane, når disse lovligt kan krydses til fods. Det fremgår af § 18, stk. 3, at begrænsningen i § 18, stk. 1, ikke gælder, hvis der er indgået aftale om, at jagten på arealet udøves sammen med jagten på tilgrænsende arealer, herunder at tilstedeværelsen mellem arealerne af vej eller jernbane, der lovligt kan krydses af til fods, ikke medfører begrænsninger i retten til at indgå en sådan aftale. Af § 18, stk. 4, fremgår, at begrænsningen på 1 ha ikke gælder for øer, der er mindre end 1 ha, når jagt er tilladt på det omkringliggende fisketerritorium eller dele heraf.

Efter lovens § 20, stk. 1, må grundejerens jagtret ikke afhændes særskilt eller på anden måde varigt adskilles fra ejendomsretten. Efter § 20, stk. 2, kan ejeren dog overdrage jagtretten til andre for et bestemt tidsrum, der ikke må overstige 30 år ad gangen.

Ud over muligheden for helt at ophæve jagttiden, indeholder gældende ret ikke hjemmel til at fastsætte regler om antalsmæssig begrænsning for, hvor meget vildt, der må nedlægges pr. ejendom pr. jagtsæson (arealkrav).

Det følger af det foreslåede § 4 a, 1. pkt., at miljøministeren kan fastsætte regler, der sætter en antalsmæssig begrænsning for, hvor mange kron- og dåhjorte større end spidshjort, der må nedlægges pr. ejendom pr. jagtsæson (arealkrav). Det følger af det foreslåede 2. pkt., at den antalsmæssige begrænsning for, hvor mange hjorte, der må nedlægges på en ejendom, vil skulle fastsættes i forhold til arealstørrelsen på de enkelte ejendomme. Det følger af det foreslåede 3. pkt., at der bl.a. vil kunne fastsættes regler om pligt til

underretning af nye ejere eller jagtlejere m.v. om antal allerede nedlagte dyr i forbindelse med ejerskifte, overdragelse af jagtretten på en ejendom eller lign.

Om formål og begrundelse for de foreslåede bestemmelser henvises til pkt. 2.1.2. og 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede indebærer, at miljøministeren vil kunne fastsætte generelle, landsdækkende regler om arealkrav for jagt på kron- og dåhjorte større end spidshjorte.

Udmøntning af den foreslåede bemyndigelse forudsætter som udgangspunkt, at det vurderes, at fastsættelse af begrænsninger i jagttiden for kron- og dåhjorte større end spidshjorte i henhold til § 3, stk. 3, og andre virkemidler, herunder de jagtetiske regler, ikke i tilstrækkelig grad eller på tilstrækkelig hensigtsmæssig måde kan sikre en bæredygtig jagt på den pågældende hjortevildtbestand.

Afgrænsningen af begrebet ejendom forventes fastsat i overensstemmelse med begrebet samlet fast ejendom, som defineret i § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. I henhold til gældende § 2 defineres samlet fast ejendom som ét matrikelnummer eller flere matrikelnumre, der ifølge notering i matriklen skal holdes forenet. Hvis der til et matrikelnummer hører andel i en fælleslod, udgør andelen en del af den samlede faste ejendom.

Er matriklerne (arealerne) på den samlede faste ejendom gennemskåret af vej, jernbane eller lignende, der ikke kan krydses lovligt til fods, vil antallet af hjorte, der kan nedlægges på hver af de adskilte arealer skulle fordeles forholdsmæssigt set i forhold til arealernes størrelse.

Eksempelvis vil ejeren af en samlet fast ejendom på i alt 405 ha kunne nedlægge i alt 5 kronhjorte. Hvis den samlede faste ejendom er delt med 400 ha beliggende på Sjælland og med 5 ha beliggende i Jylland, vil de 4 kronhjorte skulle nedlægges på Sjælland og 1 kronhjort i Jylland.

Både private og offentlige ejendomme, hvorfra der kan udøves jagt, herunder statsskove og statens øvrige arealer, vil være omfattet af et arealkrav.

Fastsættes der regler om arealkrav i medfør af den foreslåede bemyndigelse, vil de generelle eller lokale jagttider fastsat i henhold til jagt- og vildtforvaltningslovens § 3 fortsat skulle overholdes. Dette indebærer blandt andet, at hvis jagttiden er ophævet for den pågældende vildtart i et givet område, vil det uanset evt. fastsatte regler om arealkrav ikke være tilladt at nedlægge det pågældende vildt i dette område.

Det forventes, at arealkravet vil blive justeret i opad- eller nedadgående retning, såfremt miljøministeren på baggrund af en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet vurderer, at der er behov for skærpelse, lempelse eller ophævelse af kravet.

Ved spidshjort forstås en hjort i sit andet leveår. På jagtområdet er en spidshjort generelt betegnet som en hjort, hvis gevir består af to ugrenede spidser. Dette bruges som en proxy for en hjort i sit andet leveår.

Den foreslåede bemyndigelse indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om, at kron- og dåhjorte større end spidshjorte alene vil kunne skydes på den ejendom, hvortil retten til at nedlægge hjorten vil være knyttet i henhold til arealkravet. I de tilfælde, hvor lodsejere går sammen for at opfylde lovens krav i § 18, stk. 3, om udlejning af jagtretten efter § 18, stk. 2, vil der således ikke kunne skydes flere kron- og dåhjorte større end spidshjorte, end det antal, der i henhold til arealkravet er knyttet til den enkelte lodsejers ejendom. Ligeledes vil en lodsejer, der ejer en ejendom på under 1 ha, ikke kunne opnå ret til at blive omfattet af arealkravet ved at gå sammen med tilgrænsende arealer med henblik på at opfylde lovens krav om at kunne drive jagt efter § 18, stk. 1, jf. § 18, stk. 3. At arealkravet er knyttet til den faste ejendom indebærer, at eventuelt ejerskifte ikke har betydning for antallet af de kron- og dåhjorte større end spidshjorte, der må skydes pr. jagtsæson. Der forventes fastsat regler i henhold til det foreslåede 4 a, 3. pkt., om, at ejer af en ejendom i forbindelse med ejerskifte eller jagtudleje vil skulle underrette nye ejere eller jagtlejere m.v. om, i hvilket omfang et fastsat

arealkrav allerede er udnyttet, dvs. om antal allerede nedlagte kron- eller dåhjorte i den pågældende jagtsæson.

Arealkravet vil blive udregnet i forhold til det areal, man har ejendomsret til, herunder hvis man har ejendomsret til ferske vande. Har man jagtret til et område omfattet af § 14, stk. 2, om ferske vande, der ikke er undergivet særlig ejendomsret, vil dette område således ikke indgå i opgørelsen af hvor mange hjorte, man har ret til at nedlægge i henhold til arealkravet.

Hvor jagtretten på uudskiftede jorder og på udskiftede købstadsjorder tilhører en kommune, jf. § 14, stk. 3, i jagt- og vildtforvaltningsloven, vil jagtretten på hjorte omfattet af arealkrav skulle fordeles forholdsmæssigt mellem kommune og lodsejer set i forhold til størrelsen på de arealer, som de hver især har jagtret til.

Den foreslåede bemyndigelse giver ikke hjemmel til at fastsætte arealkrav for jagt på hunner, spidshjorte og kalve.

For så vidt angår tilsyn og kontrol med overholdelse af regler om arealkrav, forventes bestemmelsen at følge den praksis, der er på store dele af jagtområdet, og som indebærer, at der som udgangspunkt ikke føres et aktivt opsøgende tilsyn med, at jægerne overholder reglerne. Skulle det senere vise sig, at der er behov for yderligere tilsyn og kontrol med henblik på at sikre overholdelse af de fastsatte krav, vil dette kunne iværksættes i henhold til tilsynsbestemmelsen i § 47. Miljøministerens tilsyns- og kontrolbeføjelser efter lovens § 47, stk. 1 og 2, er ved § 13, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 269 af 3. juni 2020 henlagt til Naturstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere, at der vil kunne fastsættes regler i medfør af § 54, stk. 3, 1. pkt., i jagt- og vildtforvaltningsloven, om straf i form af bøde for overtrædelse af fastsatte bestemmelser om arealkrav. Endvidere vil det i henhold til § 54, stk. 3, 2. pkt., kunne fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt betydelig skade på de interesser, som loven tilsiger at beskytte eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, jf. § 54, stk. 2. Det forventes, at miljøministeren vil udmønte den foreslåede hjemmel i § 4 a til ved bekendtgørelse med ikrafttræden den 1. juli 2022 at fastsætte arealkrav, hvorefter der på en ejendom på 1 ha eller mere pr. jagtsæson må nedlægges én kronhjort større end spidshjort pr. påbegyndt 100 ha og én dåhjort større end spidshjort pr. påbegyndt 50 ha. Dette betyder, at der højst må nedlægges én kronhjort og én dåhjort på ejendomme på mellem 1 og 50 ha. På ejendomme på mere end 50 ha og op til og med 100 ha må der højst nedlægges én kronhjort og to dåhjorte. På ejendomme på mere end 100 ha og op til og med 150 ha, må der højst nedlægges to kronhjorte og tre dåhjorte og så fremdeles.

Ved at fastsætte arealkrav helt ned til 1 ha er det hensigten at tilgodese mindre lodsejeres mulighed for jagt på kron- og dåhjorte større end spidshjorte, uden at det dog er hensigten, at de jagtetiske regler som f.eks. at afskydningen skal stå i et rimeligt forhold til terrænets størrelse, at jagtudnyttelsen skal være bæredygtig og at afskydning skal tilrettelægges, så bestanden har en naturlig køns- og aldersfordeling, tilsidesættes.

Det forventes, at der i forbindelse med udmøntning af den foreslåede § 4 a vil blive fastsat regler i medfør af § 54, stk. 3, 1. pkt., i jagt- og vildtforvaltningsloven, om straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i de pågældende regler. Endvidere forventes der i henhold til § 54, stk. 3, 2. pkt., fastsat bestemmelser om, at straffen vil kunne stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt betydelig skade på de interesser, som loven tilsiger at beskytte eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, jf. § 54, stk. 2. Det forventes blandt andet, at der vil blive fastsat regler om straf af en lodsejer, der udlejer sin jagtret til en eller flere lejere, jf. § 20, uden at tage højde for regler om arealkrav. Ad § 4 b

Det følger af § 3, stk. 1 og 2, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at jagt kun må drives på vildt, som miljøministeren har fastsat jagttid for, og kun inden for den jagttid, som ministeren har fastsat for de enkelte

vildtarter på baggrund af nærmere angivne principper fastsat i § 3, stk. 2. Af § 3, stk. 3, fremgår, at ministeren kan fastsætte regler, der udvider, begrænser eller ophæver jagttiden for de enkelte vildtarter inden for nærmere afgrænsede områder samt på fisketerritoriet eller dele deraf. § 3 er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 974 af 17. juni 2020 om jagttid for visse pattedyr og fugle m.v. (jagttidsbekendtgørelsen). De generelle og lokale jagttider for kronvildt og dåvildt fremgår af jagttidsbekendtgørelsens bilag 1, 3 og 4.

Det følger af § 4, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at jagt kun må finde sted i tiden fra solopgang til solnedgang. Efter § 4, stk. 2, kan miljøministeren for visse bestemte vildtarter fastsætte regler, der udvider eller begrænser det tidsrum, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan omfatte hele landet, nærmere afgrænsede områder, fiskeriterritoriet eller dele heraf. § 4, stk. 2, er udmøntet ved jagttidsbekendtgørelsen. Det fremgår af jagttidsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at bestemmelsen om at jagt kun må finde sted i tiden mellem solopgang og solnedgang, gælder ikke for kronvildt, hvor andet tidsrum er fastsat ved lokal jagttid, der fremgår af bilag 3 til denne bekendtgørelse.

Det følger af § 5 i jagt- og vildtforvaltningsloven, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at visse vildtarter i nærmere bestemte områder kun må jages efter tilladelse fra ministeren. Bestemmelsen kan bl.a. udmøntes i en tilladelse, der fastsætter et loft for, hvor mange dyr, der må jages af en bestemt vildtart inden for et nærmere angivet område. Bestemmelsen omhandler licensordninger.

Det følger af lovens § 13, at ingen må jage, hvor den pågældende ikke har jagtret, medmindre den jagtberettigedes samtykke foreligger. Efter § 14, stk. 1, tilkommer jagtretten på en ejendom ejeren af ejendommen.

Det følger af § 18, stk. 1, 1. pkt., i jagt- og vildtforvaltningsloven, at der ikke må drives jagt på eller fra et sammenhængende areal, der er mindre end 1 ha. Det fremgår af § 18, stk. 1, 2. pkt., at et areal anses for sammenhængende, uanset at dette gennemskæres af vej eller jernbane, når disse lovligt kan krydses til fods. Det fremgår af § 18, stk. 3, at begrænsningen i § 18, stk. 1, ikke gælder, hvis der er indgået aftale om, at jagten på arealet udøves sammen med jagten på tilgrænsende arealer, herunder at tilstedeværelsen mellem arealerne af vej eller jernbane, der lovligt kan krydses af til fods, ikke medfører begrænsninger i retten til at indgå en sådan aftale. Af § 18, stk. 4, fremgår, at begrænsningen på 1 ha ikke gælder for øer, der er mindre end 1 ha, når jagt er tilladt på det omkringliggende fisketerritorium eller dele heraf.

Efter lovens § 20, stk. 1, må grundejerens jagtret ikke afhændes særskilt eller på anden måde varigt adskilles fra ejendomsretten. Efter § 20, stk. 2, kan ejeren dog overdrage jagtretten til andre for et bestemt tidsrum, der ikke må overstige 30 år ad gangen.

Gældende ret giver ikke mulighed for fastsættelse af regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder som et frivilligt alternativ til arealkrav fastsat i medfør af den foreslåede § 4 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, eller til jagtudøvelse i henhold til generelle og lokale jagttider fastsat i medfør af gældende § 3.

Det følger af den foreslåede § 4 b, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder for kronvildt og dåvildt, der vedrører afskydning af hjorte, hunner eller kalve inden for området. Ministeren vil herunder kunne fastsætte regler om forsøgsordninger, rammer og vilkår for hjortevildtforvaltningsområder, registrering af områder, fravigelse af regler fastsat i medfør af § 3, § 4, stk. 2, eller § 4 a for de pågældende områder, krav til ansøgninger, pligt til underretning af potentielle købere om antal allerede nedlagte kron- eller dåhjorte i den pågældende sæson, tilsyn eller straf.

Meddeles ejere af samlede faste ejendomme en tilladelse til at indgå i et hjortevildtforvaltningsområde efter den foreslåede § 4 b, fraviges arealkrav fastsat efter den foreslåede § 4 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, for disse ejendomme.

Den foreslåede bemyndigelse i § 4 b, i jagt- og vildtforvaltningsloven, indebærer endvidere, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om, at jagttider fastsat i henhold til gældende § 3 og § 4, stk. 2, vil

kunne fraviges ved tilladelsen til etablering af det pågældende hjortevildtforvaltningsområde. En fravigelse af de gældende jagttider betinges af, at der i tilladelsen til etablering af det pågældende hjortevildtforvaltningsområde fastsættes særlige vilkår om jagttider for de hjortevildtarter, som er omfattet af forvaltningsområdet. Fravigelsen skal dog ske inden for de rammer og principper, der er fastsat i jagt- og vildtforvaltningslovgivningen, EU-retten og i de jagtetiske retningslinjer, herunder hensynet til andet vildt i området.

Om formål og begrundelse for den foreslåede bestemmelse henvises til pkt. 2.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Med et hjortevildtforvaltningsområde forstås et område af en nærmere bestemt størrelse, hvor flere lodsejere inden for området indgår i et samarbejde om en forvaltning af kron- eller dåvildt inden for området, herunder om afskydning af vildtet inden for området. Det vil også være muligt for en enkel lodsejer, som besidder et stort område, at indgive en ansøgning om etablering af et hjortevildtforvaltningsområde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om etablering af kron- og dåvildtforvaltningsområder, der vedrører afskydning af hjorte, hunner eller kalve, herunder om de nærmere rammer og vilkår herfor, såsom om pligt til indberetning.

Det forventes, at der i overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådets indstilling og Vildtforvaltningsrådets organisationers udmelding om, at hjortevildtforvaltningsområder skal gælde for hele bestanden, vil fastsættes regler om forsøg med hjortevildtforvaltningsområder, der omfatter forvaltning af hele bestanden for så vidt angår då- eller kronvildt. Der forventes etableret op til fem forsøgsområder med forvaltning af kron- eller dåvildt. Et hjortevildtforvaltningsområde forventes typisk at bestå af en gruppe lodsejere, der tilsammen ejer et større sammenhængende antal hektar, som går sammen i en forening el. lign. og i fællesskab udarbejder en plan for kron- eller dåvildt inden for dette område, herunder med et loft for, hvor mange dyr, der må skydes pr. jagtsæson. Det vil også være muligt for en enkel lodsejer, som besidder et stort område, at indgive en ansøgning om etablering af et hjortevildtforvaltningsområde. Det er hensigten, at deltagelsen i et forsøgsområde skal være frivillig. Deltagere, der ønsker at deltage i et forsøgsområde udarbejder én ansøgning for det pågældende område, der ønskes etableret som forsøgsområde. Ansøgningen indsendes til Miljøstyrelsen, som træffer afgørelse om tilladelse til, om området kan etableres som et forsøgsområde.

For at konstituere et hjortevildtforvaltningsområde skal der være tale om et område af en vis størrelse, der er overvejende sammenhængende, ligesom der skal være tale om et overvejende velarronderet natur, land- eller skovbrugsareal.

Et hjortevildtforvaltningsområde forventes at skulle bestå af i størrelsesordenen 8.000 ha for kronvildt og i størrelsesordenen af formentlig 2.000 ha for dåvildt overvejende sammenhængende og overvejende velarronderet natur, land- og skovbrugsarealer.

I vurderingen af, om der er tale om overvejende sammenhængende arealer, vil der skulle tages hensyn til, at der kan være lodsejere inden for et område, der vælger at stå udenfor eller vælger at gå ud af samarbejdet.

Øer bør kunne oprette hjortevildtforvaltningsområder, selv om øen ikke udgør det fastsatte antal hektar, såfremt formålet med etableringen af hjortevildtforvaltningsområdet kan tilgodeses i det enkelte tilfælde, f.eks. øer, som har en afstand fra fastlandet, som gør at bestanden på øen udgør en isoleret bestand. Tilsvarende gør sig gældende for "øer", som opstår på grund af større infrastrukturelementer som motorveje, der ikke umiddelbart krydses af vildtet og derfor typisk definerer grænser mellem bestande. Det afgørende vil være, at der forvaltes på bestandsniveau.

At der skal være tale om overvejende velarronderet natur-, land- eller skovbrugsarealer udelukker, at lufthavne, parkeringspladser, sommerhusområder, solcelleparker eller lignende kan indgå i det fastsatte areal.

Afgrænsningen af begrebet ejendom forventes fastsat i overensstemmelse med begrebet samlet fast ejendom, som defineret i § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. I henhold til gældende § 2 defineres samlet fast ejendom som ét matrikelnummer eller flere matrikelnumre, der ifølge notering i matriklen skal holdes forenet. Hvis der til et matrikelnummer hører andel i en fælleslod, udgør andelen en del af den samlede faste ejendom. Det er alene private ejendomme, der kan indgå i et hjortevildtforvaltningsområde.

I overensstemmelse med Vildtforvaltningsrådets indstilling, jf. pkt. 2.2.4 i de almindelige bemærkninger hensigten, at det alene er private ejendomme, der skal indgå i et hjortevildtforvaltningsområde. Der vil derfor som udgangspunkt fastsættes regler om, at offentlige arealer med jagtret, herunder statskove og statens øvrige arealer, ikke vil kunne indgå i et vildtforvaltningsområde.

Da en lodsejers arealer (matrikler) kan være spredt over en større geografi, må det dog forventes, at lodsejeren, uanset ejendommens samlede areal, vil kunne indgå med delarealer beliggende i området for hjortevildtforvaltningen. Det er alene samlede faste ejendomme eller hele matrikler fra en samlet fast ejendom, der kan indlemmes i hjortevildtforvaltningsområder. Udgangspunktet er at lodsejere indgår med hele samlede faste ejendomme, medmindre dele af ejendommen ligger adskilt fra resten af ejendommen. I sidstnævnte tilfælde vil lodsejeren kunne indgå med delarealer beliggende i området for hjortevildtforvaltning. Det er altså ikke muligt at inddrage en andel af en matrikel (f.eks. halvdelen af en mose i den samme matrikel) i områderne. Hensynet er administrativt, således at der kan etableres en entydig oversigt og juridisk afgrænsning af de pågældende områder alene ved hjælp af matrikelnumre.

Det forventes, at de nærmere vilkår for afskydning af kron- eller dåvildt i hjortevildtforvaltningsområdet skal fremgå af ansøgningen, herunder blandt andet med angivelse af, hvor mange dyr, der må skydes i perioden, hvor og hvornår de må skydes, og hvordan afskydningen overordnet tænkes varetaget og fordelt i forhold til de respektive deltagere i hjortevildtforvaltningsområdet, samt hvordan lodsejerne sikrer, at der ikke skydes flere end fastsat i ansøgningen. I forbindelse med behandlingen af ansøgningen skal Miljøstyrelsen sikre, at planen for afskydning af kron- eller dåvildt ligger inden for rammerne af de til enhver tid gældende nationale og regionale målsætninger for kron- og dåvildt, jf. nærmere afsnit 2.1.2.

Det er af hensyn til en vis bredde i forsøgsområderne ønskeligt, at forsøgsområderne kommer til at bestå af f.eks. "én stor ejendom og mange små", "mange små ejendomme", samt "flere mellemstore".

Det forventes, at kompetencen til at træffe afgørelse om tilladelse til at etablere hjortevildtforvaltningsområder henlægges til Miljøstyrelsen eller Naturstyrelsen.

Det er hensigten, at forsøgsområderne oprettes inden for en nærmere afgrænset periode på f.eks. 4 år, og at ind- eller udtrædelse af et hjortevildtforvaltningsområde normalt ikke skal kunne ske inden for den nærmere afgrænsede tidsperiode. Det vil dog være frivilligt for den enkelte lodsejer, om denne ønsker at indgå i et forsøgsområde. Der vil formentligt opstå et behov for i nogen udstrækning at kunne lave omregistreringer løbende, f.eks. i forbindelse med ejendomshandler m.v. Det vil i forsøgsordningen undersøges, om det vil være hensigtsmæssigt at revurdere tilladelser inden for forsøgsperioden, f.eks. hvis en lodsejer udtræder af forsøgsområdet.

Forsøgsperioden kan forlænges i en periode, såfremt det findes hensigtsmæssigt med henblik på at opnå tilstrækkeligt grundlag for at høste erfaringer fra forsøget. Tilsvarende kan forsøgsperioden forkortes, hvis der på et tidligere tidspunkt er indhentet tilstrækkelige erfaringer til at kunne fastsætte generelle regler for hjortevildtforvaltningsområder.

De enkelte tilladelser til forsøgsområder kan i særlige tilfælde tilbagekaldes før tid uden evaluering, hvis miljøministeren vurderer, at grundlaget for forsøget ikke længere er tilstede.

Den foreslåede bemyndigelse i § 4 b, indebærer endvidere, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om registrering af hjortevildtforvaltningsområdet, herunder de ejendomme, der indgår i hjortevildtforvaltningsområdet, på digitale kort. Dette vil gøre det muligt at se områdernes udstrækning på kort, hvilket forventes at lette administrationen af hjortevildtforvaltningsområderne og gøre det lettere for potentielle nye ejere af matriklen at orientere sig om, hvilke regler og vilkår, der gælder på ejendommen. Styrelserne vil i den forbindelse skulle iagttage de databeskyttelsesretlige regler i forbindelse med håndtering af personoplysninger, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger samt lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Det forventes, at klage over afgørelser om hjortevildtforvaltningsområder, herunder forsøgsområder, vil blive afskåret i medfør af jagt- og vildtforvaltningslovens § 49, stk. 3, som præciseret ved lovforslagets § 1, nr. 6.

For så vidt angår det overordnede tilsyn og kontrol med overholdelse af vilkårene i tilladelsen og af reglerne om hjortevildtforvaltningsområder forventes bestemmelsen at følge den praksis, der er på store dele af jagtområdet som indebærer, at der som udgangspunkt ikke føres et aktivt opsøgende tilsyn med, at jægerne overholder reglerne. Skulle det senere vise sig, at der er behov for yderligere tilsyn og kontrol med henblik på at sikre overholdelse af de fastsatte krav, vil dette kunne iværksættes i henhold til tilsynsbestemmelsen i § 47. Miljøministerens tilsyns- og kontrolbeføjelser efter lovens § 47, stk. 1, og 2, er ved § 13, nr. 3 og nr. 4 i bekendtgørelse nr. 269 af 3. juni 2020 henlagt til Naturstyrelsen. Miljøministerens beføjelse til at foranledige et ulovlig forhold lovliggjort, jf. lovens § 47, stk. 3, er ved § 28, stk. 1, nr. 15, i bekendtgørelse nr. 95 af 28. januar 2019 henlagt til Miljøstyrelsen.

Det forventes, at der i forbindelse med udmøntning af § 4 b vil blive fastsat regler i medfør af § 54, stk. 3, 1. pkt., evt. jf. stk. 4, for juridiske personer, i jagt- og vildtforvaltningsloven, om straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i de pågældende regler. Der vil endvidere kunne fastsættes straf af bøde for overtrædelse af vilkår fastsat i tilladelsen for det pågældende hjortevildtforvaltningsområde, jf. § 54, stk. 1, nr. 7.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om straf af en lodsejer, der udlejer sin jagtret til en eller flere lejere, jf. § 20, uden at tage højde for vilkårene i tilladelsen, herunder loft for antallet af vildt, der må skydes.

Endvidere vil det kunne fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt betydelig skade på de interesser, som loven tilsiger at beskytte eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, jf. § 54, stk. 3, 2. pkt., jf. § 54, stk. 2.

Det er forventningen, at ministeren på baggrund af de konkrete erfaringer, der opnås ved forsøgsområder og efter konsultation af Vildtforvaltningsrådet, vil fastsætte generelle regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder, herunder om de nærmere rammer og vilkår for hjortevildtforvaltningsområder, f.eks. områdernes størrelse, opgørelse af ejendommens størrelse, registreringen af områder, krav til ansøgninger, tilsyn og straffebestemmelser m.v.

Til nr. 3

Det følger af gældende § 49, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der tillagt ministeren i loven. Af § 49, stk. 2, i loven følger, at

miljøministeren endvidere kan bemyndige private organisationer til at udføre visse opgaver, der efter loven eller regler udstedt i medfør af loven påhviler ministeren.

Efter gældende jagt- og vildtforvaltningslovs § 49, stk. 3, kan miljøvareministeren fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter de ovennævnte bestemmelser, herunder regler om, at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Bestemmelsen fortolkes i praksis således, at ministeren efter jagt- og vildtforvaltningslovens § 49, stk. 3, jf. stk. 1, kan afskære klageadgangen over konkrete afgørelser truffet efter regler fastsat i medfør af loven. Bestemmelsen er hjemmel til afskæring af klage til miljøministeren over en række afgørelser, der træffes i medfør af regler fastsat i bekendtgørelser udstedt i medfør af jagt- og vildtforvaltningsloven.

Det foreslås i at indsætte et nyt § 49, stk. 3, 2. pkt., som udtrykkeligt fastsætter, at ministeren herunder kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser efter regler udstedt i medfør af loven truffet af en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder, herunder om at afgørelserne ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Med det foreslåede nye 2. punktum præciseres bestemmelsen således, at det fremgår udtrykkeligt, at ministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser truffet efter regler udstedt i medfør af loven af en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister af andre statslige myndigheder, herunder om at afgørelserne ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Der er tale om en præcisering af bestemmelsens indhold, og ændringsforslaget har som sådan ingen indholdsmæssige konsekvenser. Det bemærkes, at miljøministeren ikke med denne bestemmelse vil kunne afskære den i § 53 j fastsatte klageadgang over afgørelser efter lovens kapitel 8 a til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere bemærkes, at ministeren heller ikke med bestemmelsen kan afskære klageadgang over afgørelser truffet af private organisationer.

Til nr. 4

Efter den gældende § 52 c, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven kan miljøministeren indføre krav om anvendelse af digital kommunikation for så vidt angår anmeldelser, registreringer, ansøgninger og efterfølgende indberetninger i medfør af lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf. Bemyndigelsen indeholder således alene hjemmel til at stille krav om digital kommunikation på bestemte områder under jagt- og vildtforvaltningslovgivningen. Den indeholder ikke en bred bemyndigelse til at fastsætte regler, der udelukker andre kommunikationsformer end digital kommunikation til og fra myndigheden gældende for hele lovens område.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at jagt- og vildtforvaltningslovens § 52 c, stk. 1, giver miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af loven, af regler udstedt i medfør af denne eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal foregå digitalt. Med kommunikation menes alle former for henvendelser fra virksomheder eller fysiske personer, f.eks. forespørgsler, anmeldelser, ansøgninger og indberetninger, og alle former for meddelelser fra myndigheder til virksomheder eller fysiske personer.

Den foreslåede bestemmelse forventes anvendt til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation på jagt- og vildtforvaltningslovens område efterhånden, som behovet opstår, og der udvikles tekniske løsninger.

Bestemmelsen påtænkes desuden anvendt til at fastsætte regler om, at pligten til at kommunikere digitalt ikke kun gælder over for virksomheder og borgere, men også for kommunikation mellem myndigheder og en

rådgiver f.eks. en konsulent, advokat eller lignende, som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for myndigheden.

Efter bestemmelsen i stk. 1 vil der bl.a. kunne fastsættes regler, der indebærer, at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af loven, af regler, som er udstedt i medfør af loven eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Med den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 1, vil det være muligt ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om obligatorisk digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at få en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. kunne være tilfældet for mindre grupper af virksomheder og borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det i henhold til § 52 c, stk. 1, være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være personer med handicap eller stærk ordblindhed, der ikke kan betjene en computer, eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende selv at overvinde, kan som udgangspunkt ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Der henvises til i øvrigt til pkt. 2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af gældende § 52 c, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelser, registreringer, ansøgninger og efterfølgende indberetninger i medfør af lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf skal indsendes digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og ansøgerne.

Bestemmelsen fortolkes i praksis således, at ministeren efter § 52 c, stk. 1, kan fastsætte regler om anvendelse af IT-systemer.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 2, som udtrykkeligt fastsætter, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende, herunder, at der vil kunne stilles krav om anvendelse af NemID, digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så der er sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være.

Med et foreslåede nye stk. 2 præciseres § 52, stk. 1, således at det fremgår udtrykkeligt, at ministeren kan fastsætte bestemmelser, hvor der vil kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som myndighederne kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse vil der også kunne pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse. Dette forventes i praksis typisk at være vedkommende virksomheds eller borgers e-mailadresse i Offentlig Digital Post.

Kommunikationen med borgere og virksomheder sker i dag bl.a. ved tilslutningen til den offentlige digitale postløsning på baggrund af personens CPR-nr. henholdsvis virksomhedens CVR-nummer. Det er således CVR-nummeret, der skal bruges, når en virksomhed ønsker at identificere sig over for myndighederne. Ud over et CVR-nummer får en virksomhed også tildelt et såkaldt P-nummer (Produktionsenhedsnummer) for hver fysisk beliggenhed, hvor virksomheden driver virksomhed fra. Dette gør det muligt at kommunikere direkte med produktionsenheden, og da mange virksomheder selskabsretligt er organiseret på en sådan måde, at de forskellige produktionsenheder har en mere eller mindre grad af selvstændighed, er dette en hensigtsmæssig måde at kommunikere på. P-nummeret er et 10-cifret entydigt nummer. Da virksomheden tildeles et P-nummer for hver fysisk beliggenhed, hvorfra der drives virksomhed, kan der således være tilknyttet flere P-numre til samme CVR-nummer. Offentlig Digital Post kan på nuværende tidspunkt ikke håndtere aflevering af post til rette P-nummermodtager under CVR-nummeret, og i det omfang kontrol med virksomheder er baseret på P-numre, vil det kunne være nødvendigt, at der fastsættes regler om, at kommunikation med virksomhederne kan foregå via P-nummer.

Med det foreslåede stk. 2 præciseres det endvidere, at der i medfør af bestemmelsen vil kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så myndigheden har sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være. Det præciseres også med det foreslåede stk. 2, at der vil kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som myndighederne kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse.

Bestemmelsen indebærer, at der vil kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så myndigheden har sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være. Bestemmelsen indebærer endvidere, at der kan fastsættes regler med krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at myndigheden kan håndtere de modtagne indberetninger, eller for at sikre at indsendt dokumentationsmateriale har den fornødne validitet.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelser udstedt i medfør af den foreslåede § 52 c, stk. 2. Det er i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Dette indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Offentlige myndigheder vil fortsat skulle iagttage de databeskyttelsesretlige regler i forbindelse med håndtering af personoplysninger, som indsendes digitalt, samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger. De centrale regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger findes i databeskyttelsesforordningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016, og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Til nr. 6

Det følger af gældende § 52 c, stk. 4, i jagt- og vildtforvaltningsloven, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at betalinger i medfør af lovens regler skal ske digitalt.

Bestemmelsen fortolkes i praksis således, at ministeren efter § 52 c, stk. 4, kan fastsætte regler om, at både indbetalinger og opkrævninger i henhold til jagt- og vildtforvaltningslovens regler og regler fastsat i medfør af loven skal foregå digitalt.

Det foreslås, at "betalinger" i § 52 c, stk. 4, erstattes med "opkrævninger og indbetalinger", og at der efter "lovens regler" indsættes "eller regler udstedt i medfør heraf", således at det udtrykkeligt fremgår, at der kan fastsættes regler om, at opkrævninger skal foregå digitalt, og at bestemmelsen tillige omfatter regler udstedt i medfør af loven.

Med de foreslåede tilføjelser i § 52 c, stk. 4, præciseres det, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om at både indbetalinger og opkrævninger skal ske digitalt, og at bestemmelsen også omfatter regler udstedt i medfør af loven,

Ved digital betaling forstås betaling med betalingskort, ved bankoverførsel, ved hjælp af betalingservice eller lignende. Betaling med andre betalingsformer f.eks. check og girokort, kan herefter afskæres.

Miljøministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om fravigelser af et krav om digital betaling i særlige tilfælde. Det kunne f.eks. være for personer med handicap eller stærk ordblindhed, der ikke kan betjene en computer, eller for personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet. I det omfang, det måtte blive relevant, vil bestemmelsen muliggøre integration af gebyrbetalingen i en digital ansøgning.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. juli 2022.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da jagt- og vildtforvaltningsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og heller ikke kan sættes i kraft for disse landsdele, jf. lovens § 64.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 270 af 12. april 2018, som ændret ved lov nr. 720 af 8. juni 2018 og lov nr. 170 af 27. februar 2019, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>2. § 4 a og § 4 b affattes således:</p> <p>»§ 4 a. Miljøministeren kan fastsætte regler, der sætter en antalsmæssig begrænsning for, hvor mange kron- og dåhjorte større end spidshjort, der må nedlægges pr. ejendom pr. jagtsæson (arealkrav). Den antalsmæssige begrænsning fastsættes i forhold til arealstørrelsen på de enkelte</p>

	<p>ejendomme. Herunder kan der fastsættes regler om pligt til indberetning om antal nedlagte dyr i forbindelse med ejerskifte, overdragelse af jagtretten på en ejendom eller lign.«</p> <p>»§ 4 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om etablering af hjortevildtforvaltningsområder for kronvildt eller dåvildt, der vedrører afskydning af hjorte, hunner eller kalve. Ministeren vil herunder kunne fastsætte regler om følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rammer og vilkår for hjortevildtforvaltningsområder, herunder for forsøgsordninger. 2. Registrering af hjortevildtforvaltningsområder. 3. Fravigelse af § 4 eller af regler fastsat i medfør af § 3, § 4, stk. 2, eller § 4 a for de pågældende områder. 4. Ansøgning om etablering af et hjortevildtforvaltningsområde. 5. Forudgående underretning af nye ejere og jagtlejere m.v. om en ejendoms deltagelse i et hjortevildtforvaltningsområde.
<p>§ 49. ---</p> <p>Stk. 2. ---</p> <p>Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1 og 2, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.</p> <p>Stk. 4-6. ---</p>	<p>3. I § 49, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:</p> <p>»Ministeren kan herunder fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser efter regler udstedt i medfør af loven truffet af en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder, herunder om at afgørelserne ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.«</p>
<p>§ 52 c. Ministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelser, registreringer, ansøgninger og efterfølgende indberetninger i medfør af lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf skal indsendes digitalt, og at kommunikation i forbindelse</p>	<p>4. § 52 c, stk. 1, affattes således:</p> <p>»Miljøministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov, af regler udstedt i medfør af denne lov eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven,</p>

hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og ansøgerne.	skal foregå digitalt.«
<p><i>Stk. 2.</i> Ministeren kan fastsætte regler om, at ministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter i forbindelse med forhold som nævnt i stk. 1 uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.</p> <p><i>Stk. 3.</i> ---</p>	<p>5. I § 52 c indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Miljøministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.«</p> <p>Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Ministeren kan fastsætte regler om, at betalinger i medfør af lovens regler skal ske digitalt.</p>	<p>6. I § 52 c, <i>stk. 4</i>, der bliver <i>stk. 5</i>, ændres »betalinger « til: »opkrævninger og indbetalinger«, og efter »lovens regler« indsættes: »eller regler udstedt i medfør heraf«.</p>